

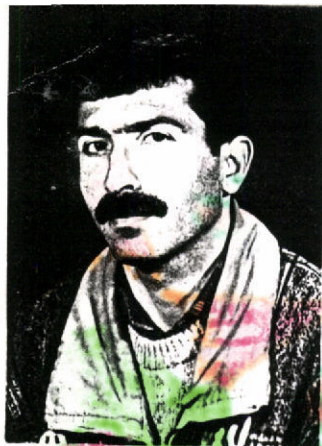
Dengê me

KOVARA RAMYARÎ O ÇANDÎ YA DU-MEHÎ

Sal: 1 Hejmar: 1 Gelawêj-Rezber 1998

- * Çima Dengê Me?
- * Edî bi zimanê xwe bijîn!
- * Ulusal birlik ve itifak sorunu
- * Jiyana Rêkxistinî û rêbazên Têkoşînê
- * Şoreşa Kurdîstan û Rola 'Bakûr' û Partîya
me
- * Sömürgeci güçlerle ilişkiler ve tavrımız
- * Ji bo Jiyanekî nû gavekî girîng
- * Legal-illegal mücadele diyalektiği
- * Riya Birêkxistina Gel
- * Gençlik üzerine
- * İsyân Ateşi

Hatip Kapçak

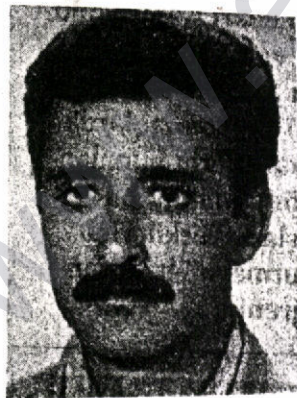
Hüseyin Aydın

TÊKOŞÎNA WE
RÊYA

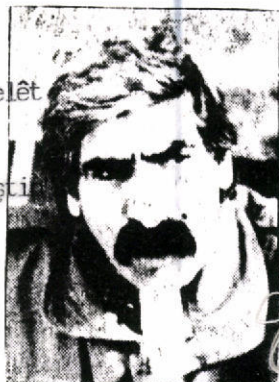

Necla Baksî

RONÎ DIDE
ME!

"Şan û mezinahî bi te dikeve
welatê delal û abadin
şan û şeref bi wan dikeve
yên ku qurbana te bûne
Gelî şehîdho... şehîdên welêt
mêr, mêrxas hûn in;
û yên ku didin ser şopa we
û min a we divên bêne kusti

Li Girtîgeha Ewênek,

Necmettin Büyükkaya bi navê dîlên doza PYSK Urfan Alparslan

EM ÇIMA DEDİKEVİN O ÇIMA DENGÊ ME?

Xwendewanên delal,

Ji kûranîya dil de, bi germa azadîxwazîyê, bi evîna hezar salî MERHABA ji we ra!

Me bi hêvî û evînekî dilşahî biryarek girt, ku ji vir pê de, keda xwe, ramanên xwe di rûpelên kovarekî de binirxînin. Lê, em dizanin ku çapkirîna kovarekî ne hêsan e. Divê di hemû qadan de hinek derfet hebin. Berîya her tiştî, di hêla aborî û teknîkî de kêmasî çênebin. Lê mixabin, yên ku vê kovarê, ku niha di destê we de ye, çapdikin hemû di destê dewleta dagirker de dîl in. Lê ev dîlîya han ji alîyê dijmin ve wek rewşekî objektîf bê xuya kirin jî, ji alîyê me de, ev rewş û hoyên em tê de ne, rûpeleke têkoşîna şoreşê ye. Ji ber vê yekê, me biryar girt û dest bi vî karî kir. Lê dîsa jî, em baş dizanin ku hoyên em tê de dijîn û rewşa ku em têde ne hinek kêmasîyên wek kelemên asê dixê ber me. Armanekî me jî jê ewe ku wan kêmasîyan ji holê rakin! Edî di hêla serfirazîyê de em biryara herî mezin ji xwendewanan re dihêlin.

Rast e, serfirazîya kovarekê di çapemenîya wê de xûya dibe. Lê, ev kovara ku em çapdikin ne kovareke "profesyonel" e. Armanca me jî ne kovareke bi vî rengî ye. Lewre, ev kesên ku "nivîskarên" Dengê Me ne, ne kesên nivîskar û profesyonel in. Hinek jê ev cara yekemîne ku nivîsarekê dinivîsînin, hinek jê bi bîr û zanîna xwe dûrî vê xebatê ne. Ji ber vê yekê, em dizanin ku di van nivîsan de, ji hêla rêziman, rênivîs û tîprêzîyê ve gellek kêmasîyên me hene û wê çêbibin jî. Lê armanca me ew e ku, him van kêmasîyan ji holê rakin him jî di hêla zanabûnê de, xwe û kesên hawirdorên xwe geş

bikin. Em li hemberê rexnan, ne girtî ne!
Rexne û rênîşandana dost û hevalan, wê ji me
re bibin çira û me ji kêmasî, xeletî û
astengîyan rizgar bike.

Xwedîyê Dengê Me niha heşt kes in. Lê
daxwaza me, hemû xwendevan û rêheval jî bibin
şîrîkên me. Derê me ji hemû dost û hevalan re
vekirî ye. Ger hinek bixwazin bibin mêvanên
me, em ji niha ve ji wan re dibêjin: "Hûn xêr
hatin!"

Di hoyên zîndanê de çapkirina kovarekê
gellek zor e. Lewre hinek astengî hene,
mirov nikare zû bi zû wan ji holê rake. Lê,
em "çîyayî ne", hinekî serhişk in. Ji me re
dibêjin zarojên agir, em ê vê astengî û
zoratiya hanê bi saya zanayî û bawerîyeke
dewlemend bin dest xin. Em bi xwe bawer in!

Dengê Me, du mehan carek tê çapkirin û
ji bîst rûpelan kêmtir nabe. Di derheqê hemû
qadên jîyanê de, bi dîtineke şoreşgerî
nivîsên cûda cûda di kovara me de dikare cîh
bigire. Lê di dîtîna ramanan de her nivîskar
berpirsiyarê nivîsa xwe ye. Dengê Me, bi
dîtineke rexnegirî li pirsgerêkan dinihêre û
vê dîtîna rexnegirî tu carî bi awayekî tovê
dijmînatî naparêze. Dengê Me, her tim
berjewendiyên gelemperî li pêş digire û bi
dostan re bi zîmanê dostayî, bi dijmin re bi
zîmanê dijminatî dipeyive û diparêze!..

Bi kurtayî, Dengê Me, di zîndana
Ermenekî de hat dinê, lê daxwaz û helwesta
me ew e ku li derva di hoyên azad de, bi
serfirazîyeke dirêj jiyana xwe berdewam bike.
Hêvîyeke me ya din, Dengê Me ji bo hinekan an
jî ji yên hêvîyên me diçilmisînin re bibe
mînak! Di bin tîrêjên Roj de em daxwazên xwe
yên germî ducar dikin û bi qêrîneke xurt
dibêjin HETA HEJMAREK DIN BIMÎNIN DI XWEŞIYE
DE!..

ÊDÎ BÎ ZIMANÊ XWE BÎJÎN

Di jîyana civakî de ziman cîhekî pir girîng digire. Di dîroka netewan de jî, cihê ziman cûda ye. Yên ku bi karê ramyarî ve mijûl dibin, dizanin ku di çêbûna netewan de ziman şertekî bingehîn e. Wek hemû gelên bindest di jîyana gelê Kurd de jî, rola ziman pir girîng e û peywirên mezin bicîh tîne. Yek ji wan peywiran jî avakirin û bipêşxistina fikra netewî ye. Jixwe di vê nivîsarê de armanca min a yekemîn ev e ku bala rewşenbîran bikşînim ser vê babetê û di bin hayên îroyîn derewşa zimanê Kurdî raxim ber çavan. Ez hêvîdarim ku ev nivîsar wê li gor hayên ku em dijîn bê xwendin û şîrovekirin.

Gava ku mirov ji alîyê zimanê Kurdî ve li rewşa rewşenbîr, xwendevan û rêxistinên Kurd dinêre tabloyeke baş nayê dîtin. Gelek sedemên vê nebaşîyê hene, lê rewşa ku em tê de ne, dilê mirov jî kûr de diêşîne, diaciqîne; tîrêjên vê êşê di laşê mirov de cih digire û meriv pê aciz dibe. Lewra heta van salên dawî girîngiya vê pirsgerêkê baş nehati bû famkirin. Pîranîya kadroyên siyasî, hînbûna zimanê zikmakî karekî vala didîtin; lê em dizanin ku di têkoşîna rizgarîya netewî de ziman çêkeke mezin e. Gava ku ev çek baş bê famkirin wê gel, zêdetir li daxwaz û armancên xwe yê ramyarî (siyasî) xwedî derkeve.

Îro li çar perçên Kurdistan'ê, ramyarên pişavtinî tê doomandin. Hemû dewletên dagirker dixwazin ku gelê Kurd hertim bê ziman, bê maf û bê rêxistinbimîne. Li gor dagirkeran kesên ku mafên gelê xwe û jîyaneke rêxistinî dixwazin û diparêzin "xayin in" û neyarê sazûmana îroyîn in. Ji ber vê yekê bi hemû mecal û hêzên xwe, jîyanê li van kesan

gedexa dikan. Di serê wan qedexan de jî ziman tê. Lewra ziman, mirovan wekî netewî bi hev re girêdide û di jîyana civakî de pêwendîya nav mirovan pêktîne. Di hemû qadan de dan û standin bi alîkarîya ziman çêdibe. Em hemû dizanin ku di hayên çêbûna netewî de yekîtiya ziman pêwîstîyeke mezin e. Bê guman dijmînên me jî, vê rastîya han dizanin. Ji ber vê yekê ye, dijmîn qet naxwaze em li zimanê xwe xwedî derên û bi zimanê xwe jîyana xwe bidomînin. Ev rewşa han bi awayekî li çar parçên Kurdistan'ê navdêr in.

Gelê Kurd, îro li hemû hawîrdara welatê xwe şîyar bûye, li deza xwe ya netewî xwedî derdikeve û agirê têkoşînê geş dike. Ji bo ku di demeke nêzik de rojên azad û serbixwe pêk bê, gelê Kurd di hemû qadên ramyarî de şer dike. Şerê çandî û hunerî jî, yek ji van e. Di wan salên dawî de gellek xebatên giranbiha tîn domandin. Kovarên Kurdî, pirtuk û rojnamên Kurdî êdî tîn weşandin. Ji xencî vana, îro mecaleke pir girîng û hêja ketîye destê gelê Kurd. Ew vêneguhez e. Wekî ku hûn jî dizanin îro li hemû derên Kurdistan'ê temaşa kirina MED-TV mumkun e. Ji xencî vê radyoyên Kurdî hene. Ji bilî van kovar, rojname û pirtuyên ku bi Kurdî tîn weşandin hene. Bi qasî ez dizanim îro li Tirkîyê, Welatê Me, Armanç, Nûbihar û Rewşen bi piranî bi Kurdî tîn weşandin. Ronahî, Roj û stêrka Rizgarî jî di rûpelên xwe de cîh didin zimanê Kurdî. Ji bo hînkirina ziman, ev mecalên gellek baş in. Heta ku ji destê me tê, divê em zor bidine hînkirina zimanê zikmakî û derfetên ku di destê me de nebaş binirxînin. (an jî bidin nirxandin).

Hînkirina ziman wezîfeya herkesî ye. Lê ya mezin dikeve para rewşenbîr û pêşvebîran re. Çiqas ku wînda kirinaziman bi poyîtikayên

pişavtinî ve girêdaye jî dîsa di vî karî de alîkarîya rewşenbîran jî heye. Ji ber vê yekê pêşvebirina ziman wek barekî giran li ser rewşenbîran e. Rewşenbîr, welatparêz, şoreşger, sosyalîst û xwendevan hemû di vî warî de xwedî berpirsiyarîyê ne. Di têkoşîna azadî û serxwebûnê de "rola" wana cihekî giranbiha digire. Ger di jiyana civakî de be, an jî di cihekî din de be, divê ev kesên han li hemberê derdora xwe wekî mînakeke balêş bijîn. Lewra di jiyana civakî de rewşenbîr wekî neynikê ne, rewşa gel ya çandî, hunerî û siyasî di vê neynikê de xûya dibe. Em hemû dizanin ku rewşenbîr her tim gavek li pêşîya gel dimeşe. Di qada hilberîna çandî de rola rewşenbîranpir girîng e... Divê rewşenbîrên me ji bo hînkirina zimanê zikmakî, pêşengîya gel bikin. Ji bo yekîtiya ziman divê xebatên akademîk kûr bikin û dezgehên akademîk saz bikin. Pêşengîya vî karî dîsa li ser milê rewşenbîran e.

Hêzên dagirker dibêjin ku zimanê Kurdî nikare hewcedariyên jiyanêke civakî têr bike. Ji ber ku em rê nedin van dîtinên çewt, divê em zimanê xwe li ser bingeheke zanistî bidin rûniştin û bala xwe bidin qeydên rêzimanî û jê re rêyeke nûjen bibînin. Ji bo vî karê zanistî jî, divê rewşenbîr, zimanzan û pispor zû dest bidin hev û di bin dezgehên ziman de karekî akademîk bidomînin. Îro ji alîyê qeydên rêzimanî ve tevlihevîyek mezine heye. Kesên ku ji nû ve des bi hînbûna zimanê Kurdî dikin, pir tengasîyan dijîn. Divê ev tengasî û tevlihevîyaaa han di demeke nêzîk de bê rakirin. Wê çaxê wê hînbûna ziman pir hêsan be. Li dijî gotinên dagirkeran gelê Kurd bi hemû zaravayên xwe di zanabûna rastîyên xwe de ye. Kurmancî, Soranî, zazakî û Goranî hemu zaravên Kurdî ne. Yekîtiya zimanê Kurdî, ji

dewlemendiya van zaravan tê. Ev çar zarave bi hemu awayî ve gencîniya zimanê Kurdî ne. Îro ev gencîne jî bo lêkolînên dewlemend li benda zimanzanan û gencînevanan e. Ji ber vê yekê divê gelê Kurd êdî bi zimanê xwe, bi nîrxên xwe, bi dîroka xwe dezgehên xwe yên netewî sazbike. Ev armanca han jî berpirsiyariyeke giran dide ser milê rewşenbîrên Kurd.

Gelê Kurd, ji bo jîyaneke azad û serbixwe, ji bo nîrxên mirovahî yên gelemperî têdikoşe, tîrêjên têkoşîna gelê Kurd li seranserê welêt belav bûye û îro rindtir rêya rizgarîya netewî û çînî ronî dike. Em îro li gor doh hîn nêzîkin jî bo rojên azad. Em bawer dikin ku gelê Kurd, di nav malbata mirovahîya pêşveçûyî de cihê xwe yê azad wê di demeke nêzîk de bigire.

Ez vê nivîsara xwe bi banga ku ji alîyê yekîtiya malbatên Mezopotamya ve hatibû kirin, diqedînim û dibêjim: Hevalno, hogirno, "Bi serbilindî, bi kêfxweşî, bi dildarî BÎ KURDÎ BÎFİKÎRÎN, BÎXWÎNÎN û BÎNÎVÎSÎN"...

Cano AMEDÎ

* Ev nivîs di sala 1995 an de hatibû nivîsandin. Lê, ji ber ku hê jî jîndariya xwe didomîne, me xwest ku di rûpelên Dengê Me de cih bigire!

Min goranîm nedizanî
Hêjarekan feryan kirdim
Min turebûnim nedezanî
Zorderakan feryan kirdim.

HELMET

ULUSAL BİRLİK VE İTTİFAK

Ezilen, sömürge bir ülkenin kurtuluş mücadelesinde, ulusal birliğin yaratılması ve sınıflar arası ittifakların zorunluluğunun bilinmesine karşın Kürdistan'daki bütün ayaklanma ve direnişlerde bunun yaratılmadığı bir gerçektir.

Geçmiş ulusal ayaklanmalarda bunun yaratılamamasının sosyo-politik ve sosyo-ekonomik nedenleri mevcuttur. Sorunun bu yanı tarihsel bir konu olduğundan bu kısa makalede buna değinmeye gerek yoktur. Fakat kısaca ulusal birliğin oluşturulmasının nesnel ve öznel koşulları, o günkü verili durumda yoktu diyebiliriz. Ancak bugün içinde bulunduğumuz koşullar, gerek K.Kürdistan'da 84'ten bu yana devam eden direniş hareketi, gerekse de G.Kürdistan'da kesintiler ve yenilgilerle de olsa gelinen "son" aşama ulusal birliğin nesnel koşullarının oluştuğunu gösteriyor. Fakat öznel faktörler, yani parti ve örgütlerimizin iradesi (yoksa iradesizliği mi desek?) bunu yaratmaya bir türlü elvermiyor. Bu konuda ciddi yanlışlar ve zaaflar mevcuttur. Ve ne yazık ki bu da ulusal kurtuluş mücadelesinin kazanımlarını ve zaferini engellemektedir.

Kürt ulusu sınıflara bölünmüştür ve doğal olarak da her sınıfın kendisine has ideolojisi ve çıkarları vardır.

Ulusal devrimini yani burjuva devrimini gerçekleştirmiş ülkelerde, temel sınıflar arasında bir mutabakat mümkün değildir. Ancak ezilen-sömürge ve ulusal demokratik devrimini gerçekleştirmemiş bir ülkede (yani bizde) bu sınıflar arası mutabakat olmazsa olmazdır. Fakat Kuzey ve Güney Kürdistan'da bunun tam tersi gerçekleşmekte, değişik sınıf ve katmanların temsilcisi olan partiler, birbirlerini bitirmekle meşgul gibiler. Bu

konuda, tuzu kuru bazı kesimler ve şakşakçılar, bu iç-savaşın ulusal birliği sağlayacağı kehanetinde bulunuyor, Alman ve İtalyan birliğinin bu çatışmalarla oluştuğunu söyleyebiliyorlar. Bunlar hem olguları birbirine karıştırıyor hem de Kürt toplumuna yabancı olup onun sosyal dokusunu anlamıyorlar. Olguları karıştırıyorlar, çünkü; gerek Almanlar gerekse de İtalyanlar sömürge değildi. Yükselen burjuva devrimlerin; feodalite ile burjuvazinin egemenlik savaşları ve bunun yansımalarıydılar. Kürt toplumunun sosyal dokusunu anlamıyorlar, çünkü; Kürtler arası bir savaş hangi nedenlerle başlarsa başlasın, durdurulması artık savaşı başlatanların iradesinden çıkmaktadır. Çünkü dökülen her damla kan, Kürt toplumunun yapısı yüzünden yeni çatışmalar yaratmakta ve ayrıca bu çatışmalarda fayda gören bir dış çeperin sürekli varlığı, bunu, yani çatışmaları kışkırtmaktadır. Kürt ulusu sınıflı bir toplum olmasına karşın, K.Kürdistan'da kendisini değişik sınıfların temsilcisi olarak addeden partiler yok. Daha doğrusu, neredeyse bütün partiler kendisini sosyalist ve işçi sınıfının temsilcisi olarak lanse ediyor. Partilerin kendilerini böyle değerlendirmeleri, onların gerçekte öyle oldukları anlamına gelmez. Onları ancak, talepleri, bileşimleri ve mücadele yöntemleri ile tanıyıp sınıflandırabiliriz.

Bugün Kuzey ve Güney Kürdistan'da ulusal mücadeleye öncülük eden ve kitleselleşen partiler arasında görece farklar olmasına rağmen, hiç birisi gerçek anlamda sosyalist ya da işçi sınıfı partisi değildir. Bu nedenle de ulusal birliğe sığ bakmakta, hepsi birliği, kendisiyle birlik olarak kavramakta ve ulusal birliğin ve ittifakın stratejik ve

taktik yönlerini anlamamaktadırlar. Bu nedenle de aralarında zaman zaman korkunç tahrip edici savaşlar sürmekte, birbirlerine sömürgecilerin verdiği zarardan daha fazla zarar vermektedirler. Elbette bu sonuçta, Güneyli partilerin inisiyatifi, PKK'den çok fazladır. Güneyli partilerin sınıf yapılarının feodal-burjuva karakterde olması, bu sonucu kolayca doğurmaktadır. Ancak, PKK sınıfsal olarak sol-küçük burjuva radikalizmini temsil ettiği halde, yine de bu çatışmalarda yanlış değerlendirmelerde bulunduğu ve pratikte birçok hata ve zaaf içinde olduğu, gözardı edilemez bir gerçektir. Ne Güneyli güçler ne de PKK karşılıklı olarak birbirlerini anlamaktan uzak görünüyorlar. Ve hepsi de bu çatışmaların dışında kalan parti ve örgütleri, taraf olmaya zorlamaktadırlar. Ve yine birbirleri aleyhine değişik sömürgeci güçlerle ilişki içine girmektedirler.

Özellikle KDP, son zamanlarda YNK'ye karşı Saddam'la, PKK'ye karşı TC sömürgeciliği ile girdiği ilişkilerle tam bir ihanet görüntüsü veriyor. KDP ve YNK bugünlerde (Eylül 98) TC ve batılı bazı devletlerle yeni arayışlar içine girmişler ve Kürt halkının kurtuluş mücadelesini yükseltmekten uzaklaşmış, kendi küçük gurupsal ve ailesel çıkarlarının peşine sürüklenmişlerdir. Güneyli güçlerin, sömürgeci devletlerin Kürdistan üzerinde inisiyatif oluşturmalarına mücadele etmelerinin hiç bir haklı sebebi yoktur. Sorunlar ne olursa olsun, bunların ulusal çerçevede çözülmesi gerekir.

Körfez savaşından sonra, Güneyli güçlerin kazandığı inisiyatif, ne yazık ki; kendileri tarafından emperyalistlere ve sömürgecilere kaptırıldı. TC'nin Güney'e "dostluk"

göstermesinin altında, Kuzey'de PKK'nin gerçekleştirdiği direniş hareketinin varlığı yatarken ve TC Kuzey'deki hareketin Güneyle birleşmesinin yaratacağı sonuçların Kürtlerin kazanımı olduğunu iyi bildiğinden; bu birleşmeyi bütün gücüyle engellemeye çalışmış ve engellemiştir de. Oysa KDP, TC'nin bu anlamda kendisine mecbur olduğunu anlasaydı, yani PKK'nin varlığının TC'yi kendisiyle ilişkiye zorladığını kabul etseydi, PKK'nin güç kazanmasına karşı çıkmanın doğru olmadığını kavrayabilirdi. Fakat KDP'nin kavrayamadığını TC iyi kavradı. Hem "peşmergeyi" PKK'ye karşı kullandı hem de sağladığı bu ilişkiyle Güneylilerin kurumlaşmasını engelledi ve onları birbirine düşürerek, bazı başka tezgahları geliştirerek Güney'de de varlığını kalıcılaştırdı. Ve şimdi son Ankara ziyaretinde Barzani'ye dayatıldığı gibi Güneylileri Bağdat'a bağlanmaya mahkum etmektedir.

PKK ise bu süreçte, Güneylilerin içinde bulunduğu durumu, ilişkileri ve sınıf yapılarını kavramamış ve onları hep ihanete hazır, yok edilmesi gereken güçler olarak algılamış ve ikinci 15 Ağustos gibi trajik yönelimlerde bulunmuştur. Güneyli örgütlerin, Güney'in sınıfsal yapısının bir yansıması olduğunu ve iyi-kötü yarım yüzyıllık bir mücadelenin üstündü yükseldiklerini gözardı etti. PKK tekçi ve çoğunlukla yanlıştan doğruya giden ideolojik yapısı ve mücadele anlayışı ile en başta kendi yarattığı ulusal direnişin ciddi kan kaybına sebep olmuştur. Ancak bu PKK'nin şimdiye kadar Kürdistan'da yaratılan ulusal hareketler içinde modern tek ulusal kurutuluş hareketi olduğunu ve içinde zafer nüvesini taşıyan bir yapı olduğunu inkar etmemizi getirmez.

PKK şimdi yeni bir siyasi, ideolojik bir

kavşakta gözükmemesine karşın esas olarak onbeş yıldır kesintisiz ve son yıllara kadar Kuzey'deki yükselen ulusal kurtuluş mücadelesinin tek önderi ve sorumlusu konumundadır. (Bu mücadelede sosyalistlerin rolü ise şimdilik konumuz dışıdır ve yine PKK'nin ideolojik ve politik eleştirisi de ayrı bir konu olduğundan şimdilik konumuzu ilgilendiren tespitlere geçiyoruz.) Bugün artık bu mücadelenin zafere ya da en azından kalıcı bazı sonuçlara ulaşabilmesi, PKK dahil Kürdistanî örgütlerin ulusal birlik ve ittifakla sömürgecilerin ve dünya kamuoyunun karşısına çıkmasıyla mümkündür. Kürdistan'ın parçalanmışlığı zaten yeterince büyük bir sorundur. Ek olarak, örgütlerin yanyana gelmezliği, ulusal birliğe ve ittifaka zarar vermektedir. Daha önce Kuzey'de "Ulusal Cephe" çalışmaları ne yazık ki başarıya ulaşmadı. Bunda hata payları az ya da çok olanlar tartışılabilir. Ancak bu şimdi pek yararlı değil. Fakat genel bir kanı "Pkk eğer cepheyi isteseydi ve önemle üzerinde çalışsaydı" bunun yaratılacağı şeklindedir. Ulusal cephe oluşmadığı için de yerine ikame edilen "parlamento" ve "ulusal kongre" gibi kurumlar eksik ve yanlış anlayışlarla doğmakta, paylaşımcı değil de dayatmacı bir mantıkla yaklaşılmaktadır. PKK önderliği, defalarca birlik çağrısı yapıp bu temelde getirilen her şeyi imzalayacağı açıklamasında bulunmuştur. Ancak bu konuda çalışma ve eğer imzalanacak bir belge çıkacaksa bu en başta PKK önderliğinin kendisine düşer. Belki iyi niyetli ve kendine güvenden kaynaklanan bir yaklaşımdır. Ama ulusal birlik ve ittifakın oluşturulması daha kapsamlı, çerçevesi çizilmiş talepler ve yaklaşımlarla yaratılabilir.

Bütün bu tespitlerden sonra sonuç olarak

ulusal birlik ve ittifak yaratılabilir mi? Bu soruya tek yanıt vermek gerek; hangi sınıfı ve katmanı temsil ederlerse etsinler ve içinde bulundukları konum ne olursa olsun Kürdistanı bütün parti ve örgütler en basit bir kazanımı dahi ancak bu birliği ve ittifakı sağlayarak elde edebilirler.

Güneyli güçler, Irak merkezi yapısının emperyalistlerle olan sorunlarının yarattığı konjonktürel durumun kendilerine sağladığı hareket ortamını iyi değerlendirmek ve kalıcı kurum ve kazanımların oluşturulmasının zorunluluğunu görmelilerdir. PKK ile ve kendi içlerinde girdikleri çatışmaların hiç bir kalıcı kazanım getirmeyeceğini ve sömürgeciler tarafından yutulmaya hazır bir ortam yaratacağını anlamalıdır.

PKK ise bu hareketlerin önderliklerinin tavrıyla bu partileri yargılamamalıdır. Bu önderliklerle ideolojik mücadele daima mümkündür. Bu önderliklerin bulunduğu konum ve ilişkiler, bu hareketlerin arkasında bulunan yüzbinlerce kürt insanının özgür bir Kürdistan umudunu görmemizi engellememeli. Reel sosyalizmden gelen yanlış bir anlayıştan, yani bu tür ulusal hareketlerde işçi sınıfı partisinin, diğer sınıf ve katmanların partileriyle ilişkiyi taktik bir ilişki olarak değerlendirmesinden ve bulabildiği ilk fırsatta bunların fiziki tasfiyesine yönelmesinden vazgeçmek gerek. Çünkü gerekli koşullar oluşursa pekala taktik ilişkilerin stratejik ilişkiye dönüşmesi mümkündür.

Ulusal birlik ve ittifak hiç bir partinin üzerinde seçim yapabileceği, yani vazgeçebileceği bir nokta değildir. Bu sömürge Kürdistan'ın bize dayattığı tarihsel bir zorunluluktur. Beğensekte beğenmesekte elimizdeki malzeme budur ve yemeği bu

malzemeden yapmak zorundayız. Kürdistan'ın bunu feda etmeye, yeni bir baharı beklemeye dermanı yoktur.

Son sözü Kürdistan'lı sosyalistlerin konumuyla ilgili bir cümleyle kapatıyoruz. Eğer bugün Kürdistan devrimi sosyalistlerin öncülüğünde yürütülüyor olsaydı bugünkü sorunlar bu tarzda olmayacaktı. Ancak şimdi tarih başka şekilde yazılıyor. Eğer bu tarihi sosyalist bir tarzda yazmak istiyorsak, politik ve tarihsel ağırlığımıza denk araçları ve yöntemleri hemen oluşturmali ve harekete geçirmeliyiz. Sosyalistlerin bu ağırlığını ortaya koyması aynı zamanda diğer sözkonusu güçlerin doğru duruş göstermesini mümkün kılacak, kolaylaştıracaktır.

Hasan ZELAL

* * * * *

İKİ IRMAKLA

kanamış dizlerine aldirmeden top koşturup
intifada'da generalse yedisinde çocuk
botan'da serhıldan'ın önünde yürüyorsa

kadın

güney afrika'da, şili'de, halepçe'de
haber dinliyorsa güneşin kara oğlu
ağaç damar damar yayılır toprağına
çiçek yapraklanır kokusu-rengi yayılır
çeker orman üstüne yağmuru

şimşegiyle bulutu

şafak söker yıkılır duvar

bir köşe başında

fırat ve dicke gibi

dağlardan gelip

geride bırakarak mezopotamyamızı

kavuşur, kucaklaşır, karışırız birbirimize

tek bir ırmakta iki yürekle ulaşırız

kızıl deniz'e

Ali BİÇER

DÎROKÎM EZ

Ez dîrokim
dîroka belangaza, çepera bindesta me
ava mirovahîyê nanê biratîyê me
heval û hogirê kedkaran
birayê gelên bindestim

axa min Mezopotamya ye
warê min kurdîstan e
Ez têkoşerekî nûjen
hevalê Spartakus, Kawa yê hesinkarim
ji Nînova û Roma vir de
şûr û çakûç di destê min de ye

İro, kulîlk û kevokên min
çiya çiya digerin
wekî teyrên baz
çiya ji xwe re war didamizrînin
Law keç bi xwîna xwe
navên xwe di kolin li ber navê min

Û bê tirs
li ser enîya dijmin
doza xwe dinivîsînin
bi bîrûbawerî, bi hêrsek zanayî
êrîş dikin ser dijmin
wek Dicle, Ferat û Munzur
serî rakirine şoreşgeran hemdem

Dilê min wek kela kela payîzê dikele
tilîyên min bûne pênoş
gulan direşînê
li ber dîlana azadxwazan
diz, rovî û çeqel ketine tayê
taya windakirinê, tirsê mirinê

İro, li Mahabat'ê, Bahdînan û Botan
Li Kanişlo û Amed'ê dîlan e
Ev dîlan, dîlana Mem û Zîn e
Xewna hezar sala ne. Cano Amedî

JÎYANA RÊXISTÎNÎ Û RÊBAZÊN TEKOSÎNE

Li cîhanê û welatê me pirsgirêkên ramiyarî û civakî, her ku diçe mezin dibin. Ev kêşe bi awayekî gelek êşkere xwe didin xûya kirin. Lê belê, bi giştî, nîqaşên ku li ser van arîşeyên politîk tên kirin, gelek hêsan û rûkîn in. Maweya nêzîktêdayîneke bi vî awayî, di cîyê xwe de sekinîn e, ango ji paşveçûnê zêdetir ne tiştêk e. Yên ku tozek rast nêzîkî meselan bûne, kariye gawek pêş ve here û li ser pê bisekine. Li hêla din, yê ku bi awayekî hêsan nêzîkayî lê nîşan dane, nekarîne li ber bayê pirsgirêkan bisekinin û li hemberê arîşeyan hatine ber fetisînê.

Berî her tiştî, rewşa ku welatê me tê de ye, pêwîste baş were nirxandin. Bi taybet pêvajoya ku em tê re derbas dibin, divê berîya politîkayên taktîkî, yê esasî bîr destnîşan kirin. Di pêvajoyekî weha grîng û nazîk de, ji bo rêber û girse bîgihîjin hev, mercên em tê de ne baş werin berçav kirin. Her çiqas kêşe bi awayekî hêsan bîr xûya kirin jî, lê belê dema ku em yekoyek tên pêşberên kêşeyan, em rastî zehmetiyên çareserkirina wan tên û tengezar dibin. Gelek tişt hatine guhertin û rewşa ku em îro tê de dijîn naşibe mîna salên 70'î û 80'î. Rewş û dem pir guherîne. Politîkaya îroyîn ne wek yê dema berê ne. Ji ber ku mercên cîhanê, bi awayekî giştî guherîne. Berî her tiştê, dijminê gelên bindest û çîna karkeran di xwe de guherîn çêkirîne û îro baştir dikarin rûyê xwe veşêrin. Lê rastîya xwe bi awayeke cuda nîşanî gelan didin. Yê ku li hemberê dijminê gelan û dagirkeran rawestîyane jî, nekarîne politîkayên wisa biafirînin, ku leyistokên serdestan vala derînin. Her, politîkayên klasîk tên bikaranîn. Nêzîkbûneke bi awayî jî, kêrî pêxistina bizava şoreşger nayê.

Di polîtîkayê de tiştêkî bingehîn heye ku, hêza li hember çiqas guhertinên nû bike û rêbazên nû bikarbîne pêwîst dike ku ji wî bêtir biguherîni û her tim gavek li pêş bi. An na, bi metodên dembîhûrî pêşketin û serkeftin gelek zehmet e.

Di bizava şoreşger a Marksî ya cîhanê de, bi giştî rewşek weha heye. Nemaze, li Kurdistan ev rewş bûye sedema qeyranek mezin û sexttir. Teqrîben 20 sale têkoşîneke çekdarî li bakûrê Kurdistan dom dike. Bi taybetî ji salên 90'î û hirve di hemû hêlan de guhertinên mezin çêbûne. Berî her tiştî, belavbûyîna demografîk û bingeha aborî û civakî û her weha li hêla siyasî û çandî gelek tişt guherîne. Gundîyên Kurd ref bi ref ber bi bajarên mezin ên Kurdistan û Tirkîyê ve bi destê dewleta dagirker ve hatin koçkirin. Ev bajarên ku bi sedhezaran koçberên Kurd ve tije bûne, xwedî ew derfetane ku karibin ewqas însanan bihewînin. Li welatê weha, wisa bi awayekî hêsan li arîşeyan nêrîn û wek berê bi ser kêşeyan de çûyîn, encamek baş nade. Ev rastî eşkere ne. Herkes li ser wan xwedî zanîne ye û wan rastîyan tîne zimên jî. Lê belê di çareserîya van de helwestên me yên pratîk xelet, hewldanên me qels in. Bi gotina Lenîn: "Bes zanîn û qebûl kirina Marksîzmê, mirov ji kêmasî û xeletîyan xilas nabe." û dîsa Lenîn: "Ger em nizanibin çawa êrîş bibin û ger em fêrî bi şiklekî guncaw şûnve vegerîne nebin, divê bête zanîn ku serkeftin nepêkan e." Bawer dikim ev gotinên Lenîn mijara me baş ronî dikin. Ango pejirandin û têgihîştina rastîyan tiştêk cihê ye, pêkanîna wan cihê ye.

Dema em rewşa gel û welêt û ya dijmin dinirxînin, em digihên wê encamê, ku berî her tiştî li hemberî dijminê gelê Kurd ê bêeman

têkoşîneke çekdarî tund dayîn, bo şoreşgerên vî welatî erkeke hewceyî û eşkere ye. Necihanîna vê vatîniyê bêberpirsiyarî ye.

Jî bo alternatîfbûna pergala împeryalîst û dagirkeran, du xalên grîng hene. Ya yekem; di warê ramyarî û bîrdozî de bibîryarî tevgerîn, duduyan jî; di jiyana rêkxistinî de esas girtina rêzkarîyê (dîsîplîn) ye. Li şta ku ji bizava sosyalîst a şoreşger kême, bicihanîna van pêwîstîyan e. Li herêma em tê de dijîn, guhertinên ramyarî roj bi roj çêdibin. Divê em jî pêşda van guhertinan bibînin û li gorî wan pêşgirîyên xwe bistînin û taktîkên nû biafirînin.

Rêzkarî jî di cîvaka paşmayî de bi du awa tê meşandin. An di nav rêkxistinê de despotîzm tê bikaranîn; rêxistin li alîyekî dimîne û şexs derdikevin ser her tiştî. An jî, bi navê rêzkarîyê bêrêzkarî û kekoyî tê jîyîn. Bi ramana azadiya kesayî, kaos û bi serê xwe hareket kirin e. Dema ku rastîya me bi vî awayî be, baş diyare ku ramanên me çendî têkûz bin, nîyeta me çendî başbe jî, di armancên xwe de encam girtin bo me zehmet e. "Pêwîst e partiya siyasî ya prolîtarya di nav refên xwe de xwedî rêzkarîyeke tund be û rêveberîyeke navendî bîne pê (Lenîn)" Vekirî ye ku tevgera sosyalîst ji van rêbazan gelek dûr e.

Di tevgera sosyalîst û rizgarîxwaz de nexweşîyeke din ya mezin jî, tevlihevkirina vatîniyên pêşanî û duwem e. Li rewşa ku welatê me tê de ye, gelo pêwîstî bi gengeşîyên li ser rêbazên têkoşînê heye? Şert û şîrûdê ku Kurdîstan tê de ye, aşîkar e. Hawîrdora welatê me bi dijminan ve hatiye girtin û dijminên gelê Kurd jî tevkujîyê zêdetir tiştêkî nizanin. Di mercên Kurdistanê de ji bo alternatîfbûna li hemberî hêzên împeryalîst û dagirker û hêzbûnê di têkoşînê

de rêya herî grîng, şerê gel e. Pêwîste, em vê gengeşîyê daynin alîyekî û rojekî zûtir dest bi karê pratîkî bikin. Welatê me di nav bera çar dewletên dagirker de hatiye parvekirin û van xwîn û keda gelê me heta dawî mijîn e. Li hemberî vê rastîyê, ji bo çareserîya kêşeya netewî ji rêbaza şerê çekdarî wêdatir tu rê maye gelo?

Bizava rizgarîxwaz a Kurd ji destpêka sedsala me heya salên 60'î, 70'yî di warê xwebirêkxistinê de ji pergalên nûjen dûr maye. Piştî van salan ev digore û rêkxistinên nûjen derdikevin. Lê ji ber gelek sedeman bersiva wê demê nayê dayîn. Dikare bê gotin ku, ji 84'an heyanî destpêka salên 90'î, PKK'ê bi tevî kêmasîyên xwe, di mercên wê demê de bi taktîkên di cîh de gavên grîng avêt. Lê dijmîn gelek guherî û bi teknîkeke nûjen û bi metodên zanistî çû ser her tiştî. Li hemberî vê bizava rizgarîxwaz a Kurd her metodên kevn û dembihûrî bikaranîn û demek şûnve têkoşîn xetimî.

Edî hewceye em teknolojiya şer biguherînin û hecetên pêşvetir ên şer bikarbînin. Herçiqas di şer de hêmana vîna însên xwedî grîngîyekî pêşanî be jî, pêwîst e îro teknolojiyeke nûjen bête bikaranîn li hêla din, herçendî cîyê wek navenda şer bête nirxandin jî, divê di navbeyna vî warî û têkoşîna li bajaran de lihevhatinek hebe. Ango, pêwendîyeke diyalektîk divê. Di vî karî de serketin jî bi hebûna kadirên xwedî wesif ve çêdibe. Ji hejmarê pirtir kalîteya kadiran grîng e. Ji bo di bajaran de tevgerîneke nûyî xurt çêbe û têkoşîn geş be, pêwîstî bi livbazîyên leşkerî, ku karibe di nav gel de deng vede û bandorek li ser bihêle, heye. Ji bo vê jî hewceye bizava rizgarîxwaz a Kurd navendeke şer a nûjen biafirîne.

Ji bo hin gavek weha bê avêtin pêdvî bi
tevgerêke nûjen û sosyalîst heye. Di mercên
îroyîn yê Kurdistanê de ev tevger, PYSK ye.
Lewra PYSK xwedîmirat, ezmûn û kevneşopîyeke
grîng e û her weha xwedî xêza bîrdozîyeke
Marksî-Lenîni ye. Û bi van taybetmendîyên xwe
dikare ji bin vî barê rabe.

Sefîn KOSORî

UMUT

savur saçlarını rüzgarda
bir aşkın sevişmesine kuytuda
suyun ürkek ve hızlı donanımına
dağın esrarına bırak benliğini
ve ezgisine namlunun
ve sıcaklığına süzül bir
bak dokunduğun tetikte
bak omuzundaki süngüde
her kurşunda nasıl be gülüm
nasıl da büyüyor umut.

dağın harmanladığı sevdada bu
bu sevdaki işçinin terinde
esmer dağlı Kürt kızının
buruk yüzünde yasaklanan gülüşte
sömürülüşünde, ezilmişliğinde
açlığında çıplaklığında yoksulun
yoğrulup dağlara yangın serildi...

serili yangında renk renk çiçekler
bahar soluğunda bir dünya düşler
çiçekte öz seni gizler
asi sevdanın dağlar vurgunu yüreği
bir özlemdir tarihten
bir özlemdir dağları kuşatmış böyle
sarmış her yanını isyansın!
bak dokunduğun tetikte
bak omuzundaki süngüde
her kurşunda nasıl be gülüm
nasıl da büyüyor umut.

M.MAMAŞ

ŞOREŞA KURDISTAN, ROLA "BAKÛR" Û PARTIYA ME

Di dîroka Kurdistan de serhildanên netewî yên herî mezin li Kurdistanê bakûr destpêkirine. Di wan çaxan de pêşengîya şoreşa Kurdistan di vê perçeya welatê me de bû. Lê piştî serhildana Seyîd Rîza, pêşengîya şoreşê ket li ser milê Kurdistanê başûr. Herçiqas di pêvajoya Komara Mahabad de ev pêşengî li ser Kurdistanê rojhilat veguhastî be jî, piştî têkçûna wê, ev vatîni dîsa ma li ser Kurdistanê başûr. Ev rewş heta salên heftêyan dom kir. Di vê demê de li Kurdistanê bakûr hişyarbûneke netewî bi awayekî nûjen destpêkir. Bi taybetî piştî ku li Başûr di sala 1975'an de şoreş têkçû, rûyên hemû Kurdan zivirîn ber bi Kurdistanê bakûr.

Di rastîyê de rola Kurdistanê bakûr, di têkoşîna netewî ya Kurdistan de sereke ye. Egerên vê rolê; him ji hêla dîrokî ve, him ji hêla aborî ve, him ji hêla ardnîgarî û ramyarî ve pêktê. Dibe ku, şoreşa 1991'an a li başûrê Kurdistan, wekî dij bi van dîtinan bê destnîşankirin. Lê ger mirov ji nêzîk ve bala xwe bide vê şoreşê, bandora bakûrê welêt dê bi hêsanî bibîne. Dema ku li Kurdistanê başûr rapêrîn çêbû, li her derên Bakûr serhildanên girseyî wekî kulîlkên biharê dibişkivîn. Wê çaxê jî Komara Tirkîyê ji naçarîyê hin mafên çandî ya Kurdan jî pejirandibû. Ji bilî van jî, di rapêrîna Adar'ê de rêxistinên Bakûr û Rojhilat jî cih girtî bûn. Bi kurt û kurmancî, em dikarin bêjin şoreşa Adar'ê encama kar û xebatên hemû Kurdan bû û piştî hewl û koşîşa her çar perçeyên Kurdistan hilperî.

Lê piştî şoreşa Adar'ê avat û daxwaza çînên bindest pêknehatin. Çînên bindest ne di desthilatdariyê de, ne jî ji hêla aborî ve

bipêşketin. Reforma erdê jî, ji xeynî çend deveran çênebû. Herçiqas mêtinkariya netewî nema be jî, mêtinkariya aborî her berdewam bû û dikare bê gotin ku ev mêtinkarî jî berê jî bêtir bû. Pîvana demokrasîyê, bandora çînên bindest e ya ku li ser desthilatdaran. Ango; di welatekî de bandora çînên bindest li ser desthilatdariyê çiqas zêde be, demokrasî jî ewqas li pêş e. Lê mixabin çîna karker û cotyarên bêerd û xwedî erdên biçûk û tiwêjên din ên bindest ên li Kurdistanê başûr nekarin daxwazên xwe yê herî bi maqûl jî, bi Dewleta Federa ya Kurdistanê bidin pejirandin. Ji ber vê, şoreşa Adar'ê dibe ku şoreşeke netewî be, lê tu car nebû şoreşeke demokratîk. Şoreşa Adar'ê, destpêk bû lê dûmahika wê nehat. Herçendî, şoreş bi destê girseyên bindest ve çêbû jî, desthilatdarî bi saya partiyên burjuwa ket destê çînên serdest.

Gelo rêxistinên sosyalîst ên Kurdistanê başûr, rola xwe leyistin? Ciyê dax e, ku sosyalîstên başûr, piştî şoreşa 91'ê, xwe xistin çarçoveya, ku PDK û YNK bo wan danî bû. Polîtîkayên wan jî vê çarçoveyê derneket. Ew nebûn parazvanê mafên bindest. Li gor berjewendiyên karkeran û gundiyan xizan polîtîka neafirandin. Di dawiyê de gel ji van rêxistinên dilsar bû. Bi gotineke nehez, marjînal bûn. Ji ber van sedeman, li Kurdistanê başûr şoreş xetîmî. Niha di vê perçeya welatê me de jî her hêlan ve qeyranek heye. Lê hêzên burjuwa nikarin çareserîyek li vê qeyranê bibînin. Edî wan, rolên xwe yê şoreşger leyistin. Ew jî niha ve, di gelek mijaran de polîtîkayên paşverû dimeşînin. Eşkerekî ye, ku çareserîya vê qeyranê tenê bi xebata sosyalîstan wê pêkbê.

Li Kurdistanê Rojhilat jî, dema ku rejîma Şah Riza Pehlewî hat rûxandin, têkoşîna netewî gelek bipêşketibû. Piraniya Kurdistanê

rojhilat hatibû rizgarkirin. Di vê şoreşê de, Komela jî wek pertîyeke çep, pir bihêz bû. Lê ji ber şerê navxweyî û hin polîtîkayên çewt, hêzên Rojhilatî pir lawaz bûn. Rejîma nû ya îslamî jî, ji çewtiyên wan sûd wergirt û li ser Kurdistan dîsa desthilatdar bû, gund û bajarên rizgarkirî yek bi yek bidestxist. Piştî vê jî PDK-î bû du beş, Komela jî bi çend rêxistinên çep ên îranî ve yekgirt û bû hizbeke îranî. Piştî van bûyeran, tê dîtin ku Kurdistanê rojhilat jî êdî him ji hêla netewî ve him ji hêla çînî ve nikare bibe pêşenga şoreşa Kurdistan.

Rewşa Kurdistanê bakûr, ji perçeyên din ên Kurdistan'ê cihê ye. Êdî pêşengiya şoreşa netewî ya Kurdistan, li ser milên Bakûr e. Wek bi bilindbûna hejmara nifûsê, firehbûna xakê, nêzîkbûn û cînarbûna bi dewletên nemêtinkar, bakûrê welêt xwedî derfetên mezin e. Em dikarin bêjin potansiyela şoreşa netewî û çînî, ji ya perçeyên din ên Kurdistan'ê zêdetir e. Ji xwe ev potansiyel bi destpêkirina şerê çekdarî ya 1984'an, xwe da der û eşkere kir. Lê çawa ku têkoşîna netewî li perçeyên din xetimî, her wisa li Kurdistanê bakûr jî xetimî. Egera vê xetîmîna jî, eşkere ye, ku li Kurdistan'ê hêzên sosyalîst bi awayekî aktîf polîtîka namesînin û di têkoşîna netewî û her weha ya çînayetî de cîyên xwe yên resen nagirin. Hêza ku îro pêşengiya têkoşîna netewî dike, nikare pîrsgirêkên şoreşê çareser bike. Bîrdoza wê, stratejî û taktîyên wê, heta meriv dikare bêje asoya wê dest nade vê yekê. Hêza paldar a şoreşa me herçiqas daxwazên netewî be jî, ji dxwazên çîn û tiwêjên bindest serbixwe nîn e. Dibe ku ev yeka han bo sedsala 19'an negunce. Lê di sedsala 20'an de partiyên xwedî bîrdoza burjuwa, nikarin şoreşên netewî bi awayekî têkûz bibin serî. Belku; dikarin

têkoşîna netewî bibin merhaleyeke navincî ku li Kurdistanê jî rewş weha ye.

Di destpêka şoreşa netewî de piştgirîya tevahîya gel ne ewqas grîng e. Dibe ku bi piştgirîya herêmekê an jî tiwêjekê merhaleya pêşîn a şoreşê bê rawirtin. Ji xwe di merhaleya pêşîn a şoreşê de dijmin jî, dam û dezgehên xwe li gor şerê şoreşgerî, amade nekiriye. Lê bi bilindbûna têkoşîna netewî, dijmin jî hemû sazgehên xwe li gor wê birêkdixe. Bi vi şiklî merhaleya ewilîn diqede û têkoşîna netewî dikeve merhaleya duwem. Merhaleya ewilîn li her sê perçeyên Kurdistanê hat rawirtin. Piştî merhaleya pêşîn, êdî dijmin, çiqas ji dest hati be, sazgehên xwe li dijî têkoşîna netewî birêkxistine. Ji bo ku pêwendîyên gel û hêzên şoreşgerên netewî qut bike, hezaran gund vala kirine, bi çewsandinên nedîtî û pereyên bilind, artêşek ji cehşan avakiriye, dehan hezar mirov xistine zîndanên û bi hezaran kuştinkariyên kontrgerîla, tirs û xofek xistiye nav gel. Evana; taybetmendîyên herî berbiçavên merhaleya duwem in. Edî li Kurdistanê bi valakirina gundan, bingeha demografîk hatiye guherîn. Berê, piraniya nifûsa welêt li gundan rûdinişt. Lê niha li welêt, piraniya gel li bajaran dimine. Li gor hejmartina 97'an hejmara niştevana Amedê geştiye milyonekî. Her weha ya bajarên din ên Kurdistanê jî pir bilind bûne. Yê ku berê li gundan diman, pêwîstî bi gelek kereseyên bazara kapîtalîst nedidîtin. Danûstandina wan bi bazara yekgirtî ve gelek kêr bû. Jiyanê wan a aborî gelek girtî bû. Piraniya pêdvîyên xwe bi destê xwe çêdikirin. Lê niha ew, li bajaran niştecih in û naçarin ku pêdvîyên xwe ji bazarê bikirrin. Ev jî dibe sedema mezinbûna bazara kapîtalîst û pêşketina pêwendîyên kapîtalîst. Ji bo jîyanêke bi vî

corî, divê mirov xwedî hêza kirrînê be. Bo vê hêza kirrînê jî gel naçar e ku renc û keda xwe bi awayekî "azad" bifroşin. Di encamê de, li bajarên mezin ên Kurdistanê hêza karê pir daketîye. Di van çend salên dawîn de jî beşek ji burjuwaziya sinayî ya Tirkîyê çav berdaye vê hêza karî ya erzan. Bo vê çendê jî beşek ji sermayeyên xwe vediguhezînin Kurdistan, pê hin kargehên monteyî û yên ku berhemên çandinî bo bazara giştî amade dike, avadikin. Di encama van guherînan grîng de tê dîtin ku hejmara karkeran zêde bûye. Berî û niha ramanê hevbeş ên sosyalîstên Kurdistanê hebû-heye. Ev jî: ji ber kêmbûna hejmara karkeran, hêza paldar a şoreşa Kurdistan gundîtî ye û rola çîna karker pirtir bîrdozî ye. Dibe ku ev nêrîn bo îro jî derbas be. Lê rastîyeke eşkere heye ku, sosyalîstên Kurdistan bi saya vê ramanê, xwe ji çîna karkeran dûrxistin û çewtîyên xwe di bin kûrahîya vê ramanê de veşartin. Ev çewtî dibe ku, bo doh bê pejirandin, lê îro (piştî bihêzbûna çîna karkeran û bi giştî cihêbûn û zelaltirbûna çînan) nayê pejirandin.

Hêzên şoreşger ên netewî jî bo ku merhaleya duwem rawirînin, divê tevahîya çînan bindest birêkbixin. "Şoreş", bi gotina Lenîn "bêyî piştgirîya piranîya gel, nabe". Lê jî bo ku piştgirîya gel bê girtin, divê bernameyeke xwedî asoya şoreşa netewî û civakî hebe. Ger em berjewendîyên çîna û tiwêjen bindest ji niha ve neparêzin, nikarin piştgirîya wan bigirin. Bi gotineke nasyar: Şoreş, honandina hemû dijberîyên netewî û çînî yên civakê ne, li dijî împeryalizmê, mîjtkariyê û hevkarên wan ên li welêt. Xurtîya partîya sosyalîst a li welatê mêtîngeh û serkeftina wê ya stratejîk a mîsoxer ji wê tê ku: partî çawa parazvanê daxwazên netewî ye, her wisa li kargehan bi

gel karkeran, li dijî sermayedarên mêtinkar
doza mafê kedê dike. Li gundan bi gel
gundiyeên bêerd û xizan li dijî axayan û
dewleta dagirker doza belavkirina erdê dike.
Bi gel jinan, li dijî zordestiya mêran, doza
rizgarî û azadiya nîviya civakê dike. Bi gel
ciwanan, ji bo çareserkirina pîrsgirêkên
xweserî yê ciwanan têdikoşe. Bi gel
hindikahiye li welêt, li dijî dewleta
dagirker doza mafên hindikahiyan dike...

Ya ku çarenivîsa şoreşa Kurdistan nîşan
bike, Kurdistanê bakûr e. Li Kurdistanê bakûr
ji tenê hêzên sosyalîst dikare şoreşê bibe
serî. Li vir, partîya me PYSK, ji bo
bicîhanîna şoreşa netewî a demokratîk, ji
hêla birdozî ve, ji hêla dirokî û ezmûnî ve
xwedî hêza karîne ye. Le wekî em hemû ji
dizanin, partî di nav têkoşînê de qewî dibe,
di nav têkoşînê de kêmasiye xwe çareser dike
û bi vî şiklî digihîje partîyeke sosyalîst a
têkûz.

Munzur CANBEGÎ

Açar,
kan kirmızı yediverenler
ve kar yağar bir yandan
savrulur Karacadağ,
savrulur Zozan...
Bak, bıyığım buz tuttu,
üşüyorum da
Zemheri de uzadıkça uzadı
seni, baharmışın gibi düşünüyorum,
seni, Diyarbekir gibi,
Nelere, nelere baskın gelmez ki,
seni düşümenin tadı...

A. ARİF

SÖMÜRGEÇİ GÜÇLERLE İLİŞKİLER VE TAVRIMIZ

Bilindiği üzere Kürdistan, sömürgeleştirilip dört parçaya bölünmüş bir ülke. Bu sömürgeleşme ve parçalanma sonucu uluslaşma süreci kendi doğal seyrinden farklı, dış güçlerin müdahalesi sonucu çarpık gelişim göstermiştir. Her dört parçada birbiriyle görece farklılıklar içeren ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel bir şekillenme oluşmuştur. Bu parçalanma ve farklılıklar doğal olarak ulusal kurtuluş mücadelesine yansımaktadır. Her bir parçada mücadelenin seyri ve sömürgeci devletlerle ve uluslararası arenada girilen ilişkiler bir diğer parçaya göre farklı olmaktadır.

Her siyasal partinin, düşman cephesindeki ilişkilerden yararlanması, onu yalnızlaştırması ve kendi hareket alanını genişletmesi doğaldır. Bugün de Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletler arasındaki ilişkilerden, emperyalizm ve sömürgeci devletler arasındaki ilişkilerden yararlanmak politika sanatının bir gereğidir. Bugün, sömürgeci devletler arasında eskiye nazaran daha derin ilişkilerin olduğu açık. Ama Kürt örgütlerinin bu sömürgeci güçlerle girmiş olduğu ilişkiler, stratejik olmamalı, var olan sömürgeci güçler arasında siyasal ilişkileri daha da derinleştirecek, genel ulusal çıkarlara uygun nitelikte taktik ilişkiler olmalıdır. Hatta, bu konuda Kürdistan tarihinde ders çıkarılacak birçok örnek vardır. Ama maalesef bugün, bütün bunlara rağmen bazı ulusal güçler tarihteki bu örneklerden ders çıkarmamakla birlikte bu hataların devamcısı ve savunucusu durumuna düşmektedirler.

Güney Kürdistan'da, 91 Devriminden sonra varolan siyasi güçler arasındaki iktidar savaşı sömürgeci güçlerin de müdahalesiyle

bir kısır-döngüye dönüştü. Sömürgeci güçler arasındaki ilişkilerden yararlanılması gerekirken, sömürgeciler ulusal güçler arasındaki ilişkilerden yararlanmasının çok iyi bildiler. Güney Kürdistan'da halk açlık sınırında yaşarken burjuvazi, siyasi nüfuzunu kullanarak ticaret, gümrük, petrol gelirleri ve dış yardımlarla payazlandı. Poyitik alanda bu sınıfın temsilcileri olan KDP ve YNK'nin ulusal çıkarları gözetken bir ekonomik ve siyasal politika izlediklerini söylemek çok zordur.

Her şeyden önce, bilinmelidir ki; bu tür ilişkilerde sömürgecilerde kendi çıkarlarını önplanda tutar ve bir Kürt devletinin kurulmasını kesinlikle engellemeye çalışır, gerekirse bütün ilişkilerini bir kenara bırakarak diğer sömürgeci güçlerle birleşip K.U.K.M.'ne karşı bir cephe oluşturur. Ama maalesef bazı ulusal güçler biri gerici, diğeri anti-emperyalist olmak üzere bölgede karşılıklı iki cephenin olduğunu ve anti-emperyalist cephenin içinde İran, Irak ve Suriye gibi sömürgeci devletlerin de yer aldığını ileri sürmektedir. Bu belirleme bile başlı başına bir yanılgıdır ve Kürt ulusal güçleri arasındaki ittifaklara zarar verir. Ulusal çıkarları korumak adı altında geliştirilen bu ilişkiler acaba Kürt ulusal çıkarlarına denk düşmekte midir?

Bugün herhangi bir Kürdistan'lı yurtsevere "Kürt ulusunun asgari ortak çıkarları nedir?" diye sorulacak olursa, sağlıklı bir cevap alınamaz. Aynı şekilde ulusal güçlerin çok farklı bir süreci izlemeleri de, gerçek anlamda genel Kürt ulusal çıkarlarını belirleyecek bir ulusal birlik platformunun olmamasından kaynaklanmakta. Ki eğer böyle bir ulusal birlik sağlanmış olsa, Kürdistanlı siyasi

güçlerin sömürgecilerle ve uluslararası platformlarda girecekleri ilişkilerde çeki-düzen verir. Bu ilişkilerinin Kürt ulusal çıkarlarına zarar vermesini engeller. Ulusal güçler arasında en üst düzeyde diyalogun geliştirilmesi ve enazından bir istişare mekanizmasının oluşturulması, yukarıda belirttiğimiz koşullar dikkate alındığında hayati bir önem taşımaktadır.

Partimiz PYSK, bu bağlamda her zaman bütün Kürdistanlı siyasi güçlerinin, kendilerini ifade edebileceği bir ulusal birlik platformunun oluşturulmasından yana olmuş ve bunun için gerekli çabayı sarfetmiştir. Aynı şekilde partimiz ulusal güçlerin, sömürgecilerle, ulusal kurtuluş mücadelesine zarar verecek, stratejik bazda ilişkiler geliştirmesine karşı çıkmış, bu ilişkilerin taktiksel bir çerçevede, diğer Kürdistanlı siyasi güçlere zarar vermiyecek şekilde olmasını savunmuştur. Yine Güney Kürdistan'daki PDK-YNK, PDK-PKK çatışmasına karşı çıkmış, ulusal güçler arasında doğabilecek sorunların, ulusal çıkarlar çerçevesinde, demokratik ve barışçıl yollarla çözümlenmesinden yana olmuş ve ulusal güçler arasındaki sorunların şiddet yoluyla çözümlenmesine karşı çıkmıştır. Bu yaklaşımının ne denli isabetli olduğu da olayların ve yaşanan gelişmeler ispatlamıştır.

AMED ŞENGALİ

Ew çî roj bû
Ew merivên bêzer û dilguman
Rêz bûbûn li quntarên çîyan
wê roja berf û bahoz û moran
Dilêş bûbun hemû çîyan
Bo wan mindal û zarokan
û bi hêstirên wan ve şuştibûn
Dolên xwe yên bikovan / Serhat

JI BO JIYANEKE NO GAVEK GIRING!

Ji mêj de mijara yekîtîyê di nav gelê Kurd û di nav hêzên ramyarî de tê lec kirin. Gava ku devê kê vedibe an dipeyive, qala hewcedariya yekîtîyê dikin. Vê dîtina xwe ji ewha tînin zimên: "Kurd ji xwe ra xayin in, ne wilo bûna wê di nav wan de aqûbet û aşîti hebûya, wê xwedîyê yekîtîyeke bingehîn bûna" dibêjin! Pirsê rastî, ev dîtina han mirov pê pirr acis dibe. Lê, di bin vê dîtina çewt de hinek rastî veşartî ne. Dibe em van rastîyan bibînin in û derxin holê.

Di demekî nêzik de, ku du sal zêdetir e, li welatê me 5 hêzên me yên ramyarî di bin navê PYSK'ê de qewetên xwe gihandin hev û partîyeke nû damizrandin. Ev pênc hêzên ku ji xwe re digotin sosyalîst niha di bin ala PYSK'ê de biryara têkoşîna netewî û çînî standine. Em bawer in ku ev biryara ku bingeha xwe ji hêvî û evîna welat digire wê di demek nêzik de xwe di nav livbaziyan pratîk de nîşan bide. Ev biryar hêvîyeke nûh e. Ji bo hêvî û daxwazên me biserkevin, divê di nav gotin û çalakîyan me da, di nav teorî û pratîka me da tu nakokîyan asê tune bin! Lewra, em hemû dizanin ku rastîya bîrûbawerîyê (teorî) di nav germiya nerît de (pratîk) xûya dibe. Gava ku em nikaribin zimanê nerît saz bikin, tê wê vatê ku bîrûbawerîya em diparêzin pûç e. Digel ku, daxwaza me karekî nû, hêvîyekî nû û damezrandina jiyanekî nû ye, divê em bi dil û can bîrûbawerîyan xwe di jiyanê nerît de, bi çalakîyan germî nîşan bidin. Gava gotin û dîtînen me ji çalakîyan germî cûda be, karê em dikin tu wata vî namîne! Kesên ku di nav jiyanê şoreşgerî de cîh girtine, hemû dizanin ku bîrûbawerî û nerît wekî goşt û hestî bi hev re girêdaye! Gava yek rabe, wan ji hev veqetîne wê êşîyekî mezin bide jiyanandin! Di

warê ramyarî de, bi piranî êş û nexweşiyên mezin di bin sîya wê dîtinê de geş dibe.

Yekîtî hewcedarî ye an na? Ger bersîva me hewcedarî be, divê em zani bin pêwîstiya vê hewcedariyê ji ku tê? Divê ev hewcedarî, ne hewcedariya kor û topalan be! Divê em hemû zanibin ku yekîtiya Sosyalîstan beriya her tiştî ji hewcedariyên civakî û ji valahiya rêxistinî tê. Ev yekîtiya han jî pirr girîng e. Lê girîngiya mezin ew e ku partî di pratîkê de biserkeve. Yanî politîkayên xwe bicîh bîne. Em hemû dizanin ku di bicîhanîna politîkayên xwe de berpirsiyariyên mezin dikeve ser milê kadroyên PYSK'ê. Ji bo hêvî û daxwazên gelemperî biserkevin divê PYSK bi gavên girîng û mezin armancên xwe di warê teorî û pratîkê de bicîh bîne. Ji bo vê jî, kadro, sêmpatîzan, alîkar û dostên partiyê divê xwediyê hêviyên mezin û daxwazger bin.

Yekîtiya Sosyalîstên Kurdistanê gava ku li ser axa welat be girîng e. Tevgera ku li ser koka xwe nebe û berpirsiyariya germî nebihîze, wê zû pûç bibe û dawî de hilweşe. Ji bo ku em rê nedin tiştekî ewha divê ev tevger li ser axa welat û li ser koka xwe bê afirandin û geş bibe... Gava ku di nav germiya têkoşîna îroyîn de em pêwîstiyên xwe bicîh bînin, wê tevgera me di demek nêzik de bedela xebata xwe bistîne. Ji bo vî jî, divê herkes jiyanê xwe wek jiyanekê rêxistinî ji nû ve saz bike û xwe ji kêmasî û çewtîyên doyin paqij bike. Çaxa em pêwîstî û berpirsiyariyên xwe bi cîh bînin ewê xebat û pêwendiyên me yê ramyarî pêşkevin û bi serfirazî bîr xemilandin, bîr pîroz kirin. Lê wexta xebatên partiyê bi warê candî û diplomasiyê bê girêdan ez bawerim ku axa ku îro dibin lingê me de ye ev jî wê bişemit e.

Ji bo em di hoyên îroyîn de paşve nemînin, divê em pêwîstiyên pêşerojê baş "analîz"

bikin û li gor wan analîzan, kar bikin. Ev biryara ku pênc rêxistinên me dane ne tenê ji bo dûwaroşa PYSK'ê ji bo gelê kurd, ji bo yekîtiyeke bingehîn jî pirr girîng e. Ji ber van sedeman û ji bo kadroyên ku xwedî asoyeke dewlemend bin divê polîtîkayên me pirr zelal û li gor hoyên welatê me be! Ev jî encax bi amade kirina kadroyên zanavan ve mumkun e. Divê ev kadro bi her awayî û di hemû mijaran de di hemû hoyên diwartir de, bê tirs xwedî li armanc û têkoşîna xwe derkevin.

Em dibêjin ku hêzên sosyalîst alternatîfeke nû ye. Rast e, ev alternatîfa nû divê di hemû warên ramyarî de çê bibe. Lewra, alternatîfa me ne "raqîptîya" hêzeke din e; an jî cîhê hinekan bigirin! Çimkî em dixwazin di rengên din de rengê xwe nîşan bidin û cîhê xwe tije bikin. Ji bo vî jî, divê dest ji proxram û rêzname (pêyrew) pê bike heta bigê fêrkirina kadroyan û damezrandina rêxistinên şaxê partîyê... Ji bo vana jî, divê em pergela nû peyder bikin. Ancax em dikarin ewha bibin alternatîfeke nû û xurt. Eger em kêmasîyên xwe û kêmasîyên pêvajoya îroyîn baş bibînin û bînin ziman, ez bawerim ku emê di demek nêzîk de fêkîyê vê xebatê bigrin. Ji bo vê jî, divê di hemû qadên ramyarî de em çalakîyên xwe yên rêxistinî bidomînin û pêwistîyên xwe yên nêzîk û yên dûr ji hev veqetînin. Gava ku em xebat û têkoşîna xwe bi warê çandî û "legal" ve girêbidin rewşa me wê ji ya doyan baştir nebe. Em hemû dizanin ku di jîyana rêxistinî de pêşketina hêzeke ramyarî encax bi çalakîyên vê tê pîvandin. Yanî bi gotineke din neynika gotin û dîtinan (an jî teorî) pratîk e.

Berîya nivîsa xwe biqedînim ez dixwazim çend gotinên kurt bibêjim. Rast e, ev gotinên han ji alîyê pirr kesî ve hatiye zimên. Lê

gava ducar bibe jî tu zirar çê nabe! Divê
berîya her tiştî di warê têkoşînê de em xwe
tu carî nexapînin. Gava ku em rewşa xwe,
geweta xwe û hoyên ku welat têda ye em baş
analiz bikin, jê tecruban derxin vê gavê emê
pirsgirêkên xwe bixin rîya çareserîyê.
Tiştêkî din jî ev e, divê wek her deman, îro
jî digel rexneyên dostane, wê yên ku bi
tiştêkî qayil nabin jî hebin. Lê ji bo
partîya nû pîvan divê ne gotin be, kar be,
encama kar be; emsal divê ne rêxistinên din
bin, pêwîstîyên pêvajoyê û kapasîte û xebata
heyî bin... Berîya her tiştî jî divê em her
dem karibin xwe rexne bikin û ji wan rexnan
hinek encaman derxin...

Em bi hêviya tî û birçîbûna yekîtîyê, di
hembêza têkoşîneke germî de serfirazîyên bê
sînor dixwazin... Axa welat, pratîka germ û
dijwartir li benda me ye!... Cano Amedî

Yolun düşerse kıyıya birgün
Ve maviliklerini seyre dalarsın
denizin

dalgalara göğüs geçenleri
hatırla

selamla yüreğin sevgi dolu
çünkü onlar fırtınayla
savaştlar

eşit olmayan savaşta
ve dipsizliğinde enginin
göçüp gitmeden
sana liman gösterdiler
uzakta

BRUNGER

LEGAL-İLLEGAL MÜCADELE DİYALEKTİLİĞİ

Devrimci mücadelenin pratik güzergahında çoğunlukla iç sorunlara yataklık eden ve bunları bağrında besleyen anlayışlardan biri de legal örgütlenme mi yoksa illegal örgütlenme mi tartışmasının sonuçları üzerinde odaklanıyor. Bu tartışmanın sonuçları veya buna verilecek cevap eksik ya da yanlış olduğu zaman sorunlar süreç içerisinde birbirini besleyerek büyüyüp geliştiğini, genelde bilinen bir gerçektir. Bu anlayıştan hareketle son dönemlerde yapı-mızda tartışılan ve sorun olabilen konulardan birisi de, bu anlayış olduğunu düşünüyorum. Yani iki sığ anlayışın (sağ ve Sol) sorunların çözümünü kendi çeperleriyle sınırlandırmaları ve bu kısır döngü içerisinde bir tıkanma, gerileme ve güç kaybetmeye zemin yarattığını '80 sonrası genelde yaşanan bir gerçekliğimizdir. Dolayısıyla birbirinden ayrılmaz ve bir bütünün parçaları olan legal ve illegal mücadele diyalektiliğini görmemezlikten gelinerek tek taraflı mücadelenin sağ ya da sol ayağını öne çıkarmak, yapıyı bunun üzerine oturtmak ve bunu fetiştiirmek kadar tehlikeli bir anlayışı düşünemiyorum. Çünkü özünde aynı yumurtanın ikizleri olan ancak yer, zaman ve koşulların belirlediği durumlara paralel olarak değerlendirmeye tabi tutulan bu anlayışlar, politik istikrarsızlık dönemlerinde gündemin baş köşesine oturmaktadır. Bu gerçek salt bizimle, bizim ülkemizle sınırlı değildir. Aksine dünya devrimci hareketlerinin tümünde yaşanmış ya da bu tür anlayışlara yabancı olmadıkları bir gerçekliktir....! Dolayısıyla bugün böylesi bir sorunla, bir tartışma atmosferiyle/anlayışıyla yüz yüze kalışımız yeni bir olay değildir. Sağ ve sol diye tabir

edilen bu iki anlayışta sonuç itibariyle tasfiyecidirler. Bundan dolayı mücadelenin başarılı olmasını ve kazanımlarla taçlanması için tasfiyeciliğin bu iki türüyle de mücadele etmek bir zorunluk, bir sorumluluktur...

Politik mücadele literatüründe "sağcı-reformcu" diye adlandırılan, sağ kulvarda yer almayı olmazsa olmaz koşulluyla dayatan ve toplumsal mücadeleyi bir takım reformlarla sınırlandıran anlayışlara göre illegal mücadele gereksiz olduğunu çünkü mücadelenin bu türü bağrında şiddet unsurunu taşıdığı için mücadelenin başarılı olmasını engellediğini iddia etmektedirler. Buna karşılık mücadeleyi salt illegal örgütlenmeyle (daha doğrusu illegal örgütlenmenin karikatürüyle) sınırlandıran ve bunu fetişştiren sol anlayışta da her türlü legal mücadele araç ve gereçlerini (mücadele biçimlerini) toptancı bir mantıkla red ederek şiddet unsurunu tek çözüm yolu olduğundan ısrar eder. Bu iki anlayışı, belli bir bütünlük içerisinde masaya yatırdığımız zaman ilk göreceğimiz nokta bu iki anlayışın ikiz olduğunu ve birbirini beslediğini görmek olacaktır.

Bugün çok belirgin bir şekilde olmazsa da yine bir biçimiyle kendisini tartıştıran, gündeme oturtmaya çalışan bu yapışık ikiz anlayışın tasfiyeci ve reformist niteliğini dayatmaya çalıştığını kabul etmek zorundayız. Bu anlayışları mahkum etmenin yolu doğru bir teşhisten geçmektedir. Belki bu söz üzerine birileri alınıp "bu da nereden çıktı?" diye itiraz edebilir. Ancak son bir yılda okumuş olduğum bir çok yazıda tartışılan, eleştirilen bu tasfiyeci anlayışın izlerini taşıdığı da gün gibi ortada. İşte bundan ötürü bir an önce bu tür

tartışmaların son bulması için souna bir çözüm bulmamız gerekmektedir. Aksi durumda bir çok sorun gibi bu tasfiyeci ve yıkıcı anlayışlar yapıyı içten içe kemirip çürütecektir...

Siyaset kulvarında yer alan herkes bilir ki, reformcu anlayışlar illegal mücadeleye karşı büyük alerji duyarlar. Bunlara göre illegal mücadeleye gerek olmadığını, mücadeleyi salt bir takım legal alanlarla sınırlandırmak gerektiğini ve sistemin "lütüf" ettiği çerçevede kalmak gerektiğinde ısrar ederler. Böylelikle mücadeleyi zamana yaymış olduklarını ve sistemin şiddetli tepkisinden kurtulmuş olduklarını varsaymaktadırlar. Oysa yaşanan mücadele tarihi kanıtlamıştır ki bu tür yaklaşımlar sonuçta hep kendilerini, çevrelerini aldatmaktan öteye gidememiştir. Bu ısrarcı yaklaşımlarının sonu sistemle bütünleşmek-uzlaşmak olduğunu bilmiyenimiz yoktur. Yine bu anlayışın tam tersi olan ve bir tepki hareketine bürünen/ dönüşen "sol" anlayış ise illegal mücadeleyi ve araçlarını fetişistirmeye, her türden legal olanakları yadsıyarak reformcu anlayışlara karşılık "politika" yapmayı büyük bir meziyet olarak algılar. Sonuçta bu iki anlayışta mücadelenin başarılı olmasını engelleyen birer faktör olmaktan öteye gidemiyorlar. Bu da, iki anlayışın ne kadar gerici ve benzer tarzlarla aynı amaçlar doğrultusunda ve aynı kavşakta bulunduğu göstermektedir. Ayrıca illegal örgütlenmeyi teorik düzeyde savunup fetişistiren ancak gereklerini yapmayı yıllardır akıllarına getirmeyenler ise bu anlayışın karikatürünü oluşturdukları da herkesin bildiği bir gerçektir. Bundan dolayıdır ki, bu anlayışın savunucuları marjinal kalmayı, kan kaybetmeyi ve esas

çıkışlarını bir başka bahara havale etmeyi çok severler.

Genellikle bu iki anlayışta başarısızlıklarını, yetmezliklerini ve yanlışlıklarının gerekçelerini birbirlerinin varlığıyla açıklama yolunu tercih ederler. Çünkü bu tercihin altında yatan mantık müadeleden kaçış mantığıdır. Böylelikle kitaplar dolusu polemik ve suçlamalarla yandaşlarını etkileme, şekillendirme çabasına hız verirler. Artık tek düşündükleri şey kaprislerini, takıntılarını yapıya egemen kılmaktır. Bunun başarılması için de herşey mübahtır onlar için... Dolayısıyla bu "mübahtır" anlayışının uzantısı ta düşmanlık duyguların körüklenmesine kadar gidebiliyor. Oysa bu anlayış sahipleri soruna azıcık derinlenmesine bakma olgunluğuna erişmiş olmuş olsalardı sanırım daha rahatlıkla yanlışlıkların, eksiklerin kaynağı kendileri olduklarını görecektlerdi. Ancak, ne yazık ki, bu anlayış sahipleri ne geçmişten ders alma gibi düşünceleri, ne de sürecin ihtiyaçlarına cevap verme düşünceleri mevcuttur. Bunların tek düşünceleri yapıyı kişisel dükalarına dönüştürmektir. Bundan dolayıdır ki olmadık anlarda emek verdikleri, yaratmaya çalıştıkları değerleri bir çırpıda tutuşturma ilkelliğine başvuruyorlar.. İşte son zamanlarda okuduğumuz kimi makalelerin satır aralarında bu iki anlayışın soluklarını hissediyoruz. (Ya da buna aday olmaya görünen kimi solukları...) Yine de bu konuda yanıldığımı ummak istiyorum.

Bu konuda uzun uzadıya yazmak istemiyorum. Ancak bir kez daha tekrarlamam gerekirse teorik söylemle pratik uygulama arasındaki açmazın esas sebebi bu iki anlayışın olur olmaz anlarda ipin ucunu kendilerine yönelik, istemleri ve çıkarları

doğrultusunda hoyratça çekiştirmelerinden kaynaklandığını belirtmek gerekiyor. Yaklaşım böyle olunca genel çıkarların yerini bireysel kaprisler, kişisel sürtüşmeler ve küçük çevre alışkanlıkları dolduruyor. Ne acıdır ki bu yanlışlığı yıllardır hep birlikte yaşıyoruz, yaşıyoruz...

Bu açmazın giderilmesi ve sorunun çözümü için kanımca bir takım "öneriler" paketi ya da kimilerince sıralanacak "öğütler", eleştiriler sunmak çözüm değildir. Çözüm olmadığını hep birlikte grup yaşamlarımızda gördüğümüzü düşünüyorum. Sorunun esas çözümü, mücadelenin tüm alanlarını kapsayan ve belirli bir hiyaraşi içinde ve güçlü bir ideolojik çerçeve ekseninde legal-illegal mücadele diyalektiliğini sağlamaktan geçtiği de gün gibi ortada... Yapının ana iskeletini ve omurgasını her koşul ve ortamda güvencede tutmak, saldırılardan korumak için yaşamsal düzeyde dikkat etmek ve önemsemek gerekiyor. Tabi ki bunu yapmaya çalışırken de yeni kanalların açılmasını, yeni olanak ve örgütlenme zeminin yaratılması için de legal mücadele araçlarını kullanmakta yarar vardır. Bu aynı zamanda bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacı karşılarken sorunun diğer boyuttunu gözardı etmemek gerekiyor. İşte bu noktada yapılması gereken ve önemsenilecek esas yan yapının ana iskeletini ve omurgasına zarar verebilecek etkinliklerden, anlayışlardan uzak durmak olacaktır. Var olan nesnel olanakları en iyi ve verimli bir şekilde kullanmak, onlardan yararlanmak ve faal olmakta bir o kadar da ihtiyaçtır. İhtiyacın tespitinde esas alınacak nokta ise legal ve illegal mücadele diyalektiliğinin birbirinden ayrılmaz bir bütünlüğü oluşturduğu gerçeğidir. Aksi durumda "ağaçlara bakarken ormanı görmeme"

gibi bir yanılığa gitme ya da bunu bir saplantı düzeyinde sürdürme alışkanlığını edinmekte mümkündür. Bu tür yaklaşımlarla yüz yüze gelmemek için bir an önce "eski çevrecilik geleneklerini aşmak ve geçmiş sürtüşme ve önemsiz çatışmaların izlerini silmek için yeter derecede geniş ve canlı, ve yeterli derecede sağlam ve güçlü olarak, tek bir parti saflarını güvenli olarak birleştirmek ve işbirliği içinde çalışmak için bütün*" Kürdistanlı sosyalistlere yeni bir fırsat doğmuş durumda. Bu fırsatı değerlendirip değerlendirmemek birazda bizlerin siyasal yetenek olgunluk düzeyiyle ilintilidir. Hepimize düşen sorumluluk bu fırsatı layıkıyla değerlendirip yerine getirmek ve ülke gerçekliğine paralel mücadele temposunu hızlandırmamız gerekmektedir. Bu gerekliliğinin tespitinde ise "gerçek hareketinin atacağı her adım, bir düzine programdan daha güvenlidir (K.Marx)" derinliği yakalamakta geçiyor.

Yıllardır, "yumurta mı tavuktan çıktı yoksa tavuk mu yumurtadan çıktı" espirisine denk tartışmalarla zaman öldürmektense bir an önce gerçek bir hareket olmanın asgari gereklerini yerine getirmek gerekiyor. Bu gerekliliğinin yarınlara havale edilmeyecek, ertelenmeyecek kadar bir aciliyet ve zorunlulukla karşı karşıya olduğunu hepimiz biliyoruz. (belki de ben öyle sanıyorum!) Ancak, öyle olmamış olsaydı 1905'lerde Lenin'in söylemiş olduğu belirlemeler, bugün bizim nesnel gerçekliğimize tekkabül etmemesi gerekiyordu. Oysa Lenin diyorki: "Bu davada bizim neden olacağımız her gecikmenin sosyal-demokratların düşmanlarına yarayacağını düşünün; Çünkü yeni dereler sabırsızca yeni bir yol arar ve

sosyal-demokrat bir dereye yatağı bulmayınca sosyal-demokrat olmayan bir dereye akarlar. Devrimci hareketin her pratik adının genç acemilere ancak sosyal-demokrat bilimi kaçınılmaz ve silinmez biçimde öğreteceğini unutmayın, çünkü bu bilim çeşitli sınıfların güçlerinin ve eğilimlerinin nesnel ve doğru biçimde tartışılmasına dayanır.**" Eğer bu alıntıda geçen kavramları günümüz kavramlarıyla ifade edecek olursak ve ülkemizdeki siyasal atmosferle karşılaştırabilirsek sanırım bu alıntıyı daha da içselleştirme imkanımız olmuş olur. Gerçekten de, ülkemizdeki mevcut sosyalist potansiyel hala kendi doğal kanallını bulmuş değildir. Bu potansiyel dönemsel koşullara paralel olarak farklı yerlerde kümelenmeye gitmiş ya da farklı derelere akmıştır. Bu durumda örgütlü ve güçlü bir sosyalist ırmağının daha da görce akmasını engellemiştir.

Artık, Kürdistan sosyalistleri de, ideolojik ve örgütsel sorumluluklarını yüklenmek ve kendilerinden kaynaklanan boşluğu doldurmak zorundalar. Bu sorumluluğun yerine getirme yolunda, yapıda tartışılan iç sorunların bir an önce çözümünden geçiyor. Bu çözümü bulacak ve yaratacak olan da yine yapının kendisi olacaktır. En üst birimden en alt birime, en ileri düzeydeki kadrodan en geri düzeydeki bireye kadar herkes bu sorumluluğu kavramalı ve gözüme ilişkin kafa yormalı, emek sarfetmelidir diyoruz. Dolaysıyla konuyu noktalarken yine Lenin'in referansıya diyoruz ki: "Hiç bir devrimci hareket, yerleşmiş ve sürekliliğe kavuşmuş önder örgüt olmaksızın varlığını sürdüremez.**" İşte, bizim de bir an önce aşmamız gereken esas sorunda bu yerleşmiş ve sürekliliğe kavuşmuş önder örgütü, yaşamın

her alanında etkin kılmaktır. Eğer bu açmazı kısa sürede aşarsak ve tereddütte yer bırakmıyacak şekilde iktidara aday olduğumuzu ifade edersek, bu demektir ki, sorunlarımızı yarı yarıya çözmüş olacağız... Sahi, bu çözümü istiyor muyuz? Bizce sorulması gereken asıl soru da budur!..

ROJ ANDOK

- * Örgütlenme Üzerine Sf.52
- ** İşçi sınıfı Partisi Üzerine Sf.231
- *** İşçi sınıfı Partisi Üzerine Sf.199

* * * * *

ŞEHİD

Şehîd nemir e wekî şax
wekî befir, wekî dirext
wekî bihar û gulebax
şehîd av e,
tîniya zevîyan dişkîne
pêçîya dest e
êşa axê radihejîne
kilê çav e
kîjan dûmaroj dûr e, dibîne.
Şehîd ala ye
bala şehîd
bi qandî bilindîya Kurdistan'e,
dilê azadî û bilindtirîn qopka
helwesta însan e...

Şêrko BEKES

**

**

Jingotinên pêşîyan:

-- Çîya çiqas bilind be, bê rê nabe;
newal çiqas kûr be, bê av nabe.

REYA BIREXISTÎNA GEL

Meşa mirovahîyê ya dirokî, ku her ber bi jîyaneke bêtir xweşik, rawşen, afrînêr û şareza pêşvedîçe, gelek caran ji aliyê sazûmanên paşverû û sîtemkar ve hatîye/tê sekinandin. Di vê pêvajoya pêşveçûna sirûştî ya mirovahîyê de, dema çêbûne, mirov û civat di nav tarîtiyên wisa de mane ku, ji ber naçarî, rênezanî û bêderfetiyan, get nekaribûne li ronahîyê jî bigerin.

Divê bêtê pejirandin ku ev rê pîrcaran bi dijarî û astengiyên mezin ve hatibûne girtin û negengaz bûye ku mirov di hewldanên xwe yên bo gêhiştina ronahîyê û jîyaneke azad û rûmettir de wisa hêsan û rehet bigêhin serkeftinê.

Di rastîyê de, derfet û rêyên xilasî û ronahîyê tu car yekser neqedîyane. Lê, ji bo ronîkirina tarîtiyê, damezrandina jîyaneke nû û jinûve afirandina mercên (şertên) azadiyê pêwîstî bi hin tiştan hebû.

Pêşî, divîyabû ew bendên tirsê, ku ji layê zordaran ve bo desthilatîyeke mitleq (teqez) an jî bédawî û bédijber pêk bînin, hatibûn honandin û mîna marên kor xwe bi stûyê mirovan ve dialandin û dixeniqandin, bihatena birrîn. Lewra vê tirsê nedihîşt ku mirov bi rastîya xwe ve û bi pîrsgirêkên xwe ve rûbirû bimîne, pêşeroja xwe bînin bîra xwe û ji bo wê têbikoşin. Ango, divîyabû gel ji bo şerê rizgarîya xwe amade bûya.

A din, pêwîstbû ku ji nav wan girseyên gel bo rêzanî û pêşvanîyê kesin derkevin.

Ya dawî û herî girîng jî, hewcebû mercên têkoşîneke civakî xweş bigêhiştana û desthilatdarên wê demê êdî ji parastina pergala civakî ya kevn û desthilatîya xwe acizbûyana. Ango, ew sazûmana, ku hebû bûbûya asteng. Lewra, ger mirov bi baldarî lê binêre, wê bibîne ku, pîrsgirêk bixwe incex

li deverên ku bo çareserkirina wê mercên
daringî (maddî) gêhiştî bin an jî ber bi
gêhiştinê bin, derdikeve holê (Marks)".
Mebest jî van mercên daringî ev e ku, divê ev
pergala ramyarî û civakî ya wê demê êdî waxta
xwe tije kiribe û bêhewce mabûbe.

Lê wek diroka têkoşînên civakî jî xweş
dane xûya kirin, ku herçendî ew mercên
daringî gêhiştî bin jî ger girseyên gel wê
hêzê di xwe de nebûne an jî ne amade bin û
ger perdeya reş a tirsê neyête çirîn, tu car
sazûman û pêwendîyên komaleyetî yên kevn û
êdî li pêşîya pêşketina civakî bûne asteng,
serûbin nabin û cihê xwe nadin sazûmaneke
pêşvetir. Tu kes wisa bêsedem, beyî
dijberîyeke xurt û tevayî, ku hew karibe li
ber bisekine, hebe dev jî desthilatdariya xwe
bernade.

Ji bo, gel pirsgerêkên xwe binase û
têbigihê, ku bo jî sazûman û rayedarên zorker
xelas bibê û xwebirêkxistineke nû ya
komaleyetî biafirîne, pêwîste bi tevayî rabe
ser piyan, jê re pêşengên dilêr divên.

Pêdivî jî pêşengên wisa hene ku, di wext û
mercên bîzêmet û bêhêvî de derbîkevin holê û
di destan de ala serîhildanê, li pêşberî
sazûman û rêveberîyên zordar û paşverû
bisekinin û bi dil û mêjiyên xwe ve pêşîya
girseyan ronî bikin. Jixwe pêşengîya
komaleyetî grîngî û watedariya xwe ya dirokî
jî bicihanîna vê berpirsîyarî û vatinîyê
digire. Leyistina rista (rola) birêkxistina
girseyan a pêşengîya komaleyetî jî, her weha
bicihanîna vê peywirê ve girêdayî ye û bi wê
ve gengaz e.

Dema ku Spartakus'ê gladyator û hevalên wî
li dijî sazûmana koledariyê, bo jiyanêke
dadmendî û azad serî hildan, di nav koleyan
de xwebirêkxistineke ewqas xurt nehatibû
honandin. Lê, çer ku wan dest bi raperînê kir,

kole bi awayekî xwezayî û wek aveke boş li dû wan herikîn. Bi taybet bo rexxistinê xebateke wan çênebûbû. O her çiqas raperîna Spartakus bi ser neket (têk çû) jî, wê agirê rizgarî û raperînê xiste dilê bi hezaran koleyan, ku ne tenê dest û lingên wan, her weha dilê wan jî qeydkirî bû. O ev roj, ev roj e, ew giyanê serîhildan û berxwedanê yê wan serhildêran bo hemû gel û çînên bindest bû mîna keke giranbûha.

Ebu Muslum, di sala 747'an de li hemberî Emevîyan raperîneke nû da destpêkirin û agirê Spartakus vê carê li lûtkeyên Mezopotamya û zozanên Îranê geş bû. Ji bo raperîneke wisa mercên bingeîn zûde hebûn; li hember zilm û kotekîya Emevîyan hemû gelên herêmê nerazîbûna xwe derdibirîn û li bendî çirûskeke weha bûn. Lê, ger Ebu Muslum (bixwe alîgirî azadî û wekhevîya civakî bû) li hemberî Emevîyan helwesteke serhildêr danenîya û têkoşîn nedabûya destpêkirin, çêdibû ku çerxa dîrokê cihêtir bizivirîya. O mîna tê zanîn, piştî, Ebu Muslum bi destê xelîfeyê yekem ê Ebbasîyan hate kuştin jî, bandora tevgera wî bi sedan sala ajot. Raperîna Babek (816) û ya koleyên reşik ên Efrîkî (869) wek dûajoyên wê raperînê tên dîtin û van raperînan tevan jî gelek tişt guhertine.

Robespîyer, Danton, Marat û yên din ji bo rêxxistina gel pêşî komeleyên deverî bikaranîn. Fransîyan li van komaleyan, li ser dahatûya xwe nîqaşdikirin û bi ramanên nû yên civaknasî ve hev dinasîn. Bi vî teşeyî atmosfereke politîk hate holê. Lê, dîsa jî ger serokên şoreşê gel biçeknekirana û di 14 ê Tîrmeha 1789'an de bi ser Bastîlê ve nedana meşandin, wê monarşîya Fransî ji bo pêşgirtina şoreşê keys bigirta.

O ger ew dilêrîya şoreşger a Bolşevîkan

tune bûya, wê çî wext şoreşa Kewçêrê çênebûbûya. Xebata rêkxistinî ya nepenî demek dirêj ajotibû û piştî şoreşa Reşemîyê jî sowyetên karker û gundûyan û leşkeran, bo sazkirina pêwendîyan wek platformekî bikaranîbûn. Li gel ewqas xebat jî, heyanî roja raperînê destpêkir jî piraniya gel piştgirîya gel nedabû Bolşevîkan.

Birêkxistina gel, ji bo şoreşê pêwîstî û şerteke herî bingeîn e. Di şoreşa welatê me de bicihanîna vê pêwîstîyê xwedî grîngîyeke xweser û bilindtir e. Lew welatê me perçekirî (ev xweserîyeke grîng e) dagirkirî ye. Ev rewş bi sedan sal e didome û gelê me di bin nîrê mijokdarîyeke hovane de dinale. Di encamên polîtîkayên taybet (wek asîmîlasyon, ji hêla aborî ve paşve hiştin, nefîkirin û tadayîyeke bêhempa) de, îro gelê me li seranserê cîhanê belav bûye. Armanc ji van polîtîkayan, atomîze kirina civata Kurd e. Rêbaza ku di vê rê de herî zêde tê bikaranîn, tîrs xistina nav dila ye. Dixwazin gelê Kurd çavtîrsîyayî be û dixwazin ji tîrsê deryayekê çêkin, gelê me tê de bixeniqin. Divê bête gotin ku, di karê atomîze kirinê de heya derekê biserketine jî.

Lewma jî barê şoreşgerên sosyalîst girantir bûye. Ji bo girseyên gel di bin ala sosyalîstan de bicivin, hewceye her şoreşgerê sosyalîst dil-agir be, li hemberê dagirkeran dilê xwe wek gurzekî bikarbîne. Deryayên tîrsê bi vî awayî tên miçikandin. Ji bo rêkxistina gel vatinîya yekem ev e.

Îro mercên polîtîk û civakî yên welatê me, me mecbur dihêlin, ku di hîlbijartina rêbaz û hacetên têkoşînê de pêşaniyê bidin rêbaz û pergala leşkerî. Di mercên mêtîngerîyê de wekî din tu rê nîn e.

Li Bakûr, di bin rêberatiya PKK`de şerekî netewî û şoreşger hat/tê dayîn. Encamên vî

şerî yêî erenî (pozîtîf) gelek in. Di rêya netewbûn û xilasîya civakî ya gelê Kurd de gavên giranbûha hatin avêtin. Lê ev jî heye ku koçberîya bi milyonan însanên me, ji ax û warê xwe dûrketina gelê Kurd û jîyana wî ya belengaz û bîzeîmet jî wek bermayên vî şerî li pêşîya me disekin. Divê sosyalîstên Kurdistanê vê realîteyê baş binirxînin û bi mentalîteyek nû xwe nêzîkî karê rêxistina gel bikin.

Wek neteweke sosyalîst xwebirêkxistin, bo gelê Kurd rêya yekane ya dîrokî ye. Temam kirina vê pêvajoyê jî tenê bi sazîkirina dewleteke serbixwe, yekgirtî û sosyalîst ve gengaz e. Lewra jî, hewceye tevgera me ya sosyalîst vê xwesteka xwe bi awayekî bibiryar her tim bîne ser zimên. Ger em di vê xwesteka xwe de ne bibiryar bin û sazîyên xwe yêî têkoşînê li gor vê rastîyê neyînin pê, em nikarin bo şerekî demdirêj gel birêkxin. Û ger em di vê rê de, bo jîholêrakirina mijokdariyê xwe neavêjin pêş, gel jî bi hêviyeke nû ranabe ser pîyan.

Gelê Kurd, ku bi rêbazên talanker û milîtarîst hatiye bêmilkkirin, îro li bajarên bîyanî, di nav arîşeyên mezin ên aborî û civakî de dijî. Û dikare bi hêsanî bê gotin ku, bi hejmarek mezin, ew wek proleterên bêkar û di nav bêderfetîyan de dijîn. Eşkere ye ku, ji bo rêxistina van girseyan hewceyî bi xebateke sosyalîst û şoreşger ve heye.

Çinên bindest ên li Kurdistanê, gelek caran nîşan dane ku ji bo şoreşeke civakî ew xwedî hêz û şîyanê ne. Bo rêxistina vê potansîyelê, rêya pêşîn şerê çekdarî ye. Rêbaz, hacet û sazîyên xebata rêxistinî cûr bi cûr in. Lê mebest yek e: ji bo însan tirs û xofê ji dilê xwe biavêjin, rêya xelasîyê binasin û li pîrsgirêkên xwe yêî bingeîn, ku çare dîtina wan bi şoreşê ve pêkan e,

derbikevin. Rengê sazî û dezgehên têkoşînê çî dibe bila bibê, (komîteyên gel, hêzên çekdar, komele, rojname, navendên çandê, radyo ûyd.) bo serkeftinê a grîng ew e ku, gel jî wan cesaretê bigire û bo têkoşînê dilê xwe geş û mêjîyê xwe zelal bike. Ev jî heye ku, ger tevgerêk şoreşger peywira avakirina komîteyên nepenî û tekûz bicihneyne û hemû karên rêkxistinî jî navendekî birêve nebe, bi gel ve yekbûn ne pêkan e. Lê li Kurdistanê bêyî şerê çekdarî şoreş û têkoşîn nakeve rojeva gel. Lewma di mercên zordariyeke tund û dijwar de, ger bersiva zordanan neyê dayîn û şerekî organîzekirî neyê meşîn, gel baweriya xwe bi tevgera şoreşger nayîne.

Divê şoreşgerên sosyalîst jî janên gel têkoşînê birisin û pêşerojê bi gel ve hêviyan bihonînin. Bi êşên gel re hevpar bin, vîn û şiyana gel bicivînin û di rêya şerê rizgarîyê de binirxînin. Îro grîngtirîn arîşeya civaka me pêwîstiya afirandina hêviyekî nû ye û afirandina hêviyê jî bi pêşxistina têkoşînê ve gengaz e.

Serhat ROZERÎN

O ZAMAN

Süleymaniye şafağında
Ararat esintisini hisetmek
Zagros'un tipili doruklarında
Harran'ın sıcağını...
bulmuşsa Kolomb yeni dünyasını
bizde bulacağız yitik ülkemizi
o zaman;

karavana sevgilerimiz, nefretlerimiz
slayt gösterilerine hapsolacak
ya da tiyatro da nostaljik bir sahne
şahını mat eden ideallerimiz olmayacak
coşkulu hamlelerimiz

çünkü Zin'i, değiştirmeyeceğiz
bir anlık görüntüsüne

M.Canbegi

GENÇLİK ÜZERİNE

Gençlik içerisinde örgütlenme, devrimci yaşamda sorun olmaya devam ediyor. Genel olarak bu sorun karmaşık bir şekilde topyumsal yaşamda kendini dayatarak, çözülmesi gereken önemli bir nokta olduğu, her yönüyle görülmektedir.

Gençlik siyasi arenada başlı başına bir dinamizmdir. Aktifliğiyle, sıcaklığıyla, dinamikliğiyle toplumsal yaşam içinde önemli bir yer teşkil eder. Görüldüğü konunun önemi, salt devrimci mücadele açısından değil tüm toplum için geçerlidir. Toplum içinde yeralan tüm sınıf ve tabakalar soruna önem vermekte, hasasiyetle meseliye yaklaşmaktadırlar. Bu bağlamda gençliğin istem ve arzuları çok yönlüdür. Bu onun karakter yapılanmasından ileri gelmektedir. Önemli bazı faktörleri bağrında taşıdığından dolayı, kısa süreç içinde istem ve arzularını yerine getirmek ister. Hiç şüphesiz bu istemlerini karşılayan kesime doğru kayar. Bu anlamda sosyalistlere önemli görev ve yükümlülükler düşmektedir. Her şeyden önce bu görev ve yükümlülüklerin ne olduğu üzerine birkaç vurgu yapmak yerinde olur.

Mücadelenin tüm alanlarında olduğu gibi, gençlik de güçlü bir örgütlenmeye ihtiyaç duymaktadır. Gençlik örgütlenmesinde, mücadelenin diğer alanlarından farklı olarak, onun karakteristiği göz önünde bulundurularak bir yaklaşım tarzı tutturulmalıdır. Bu yaklaşım tarzı; gençliği mücadeleye çekecek yol ve yöntemlerin doğru tespit edilmesidir. Gençliği dar bir çerçeveye sınırlandırmadan, farklı alanlar açmak gerekir. Çünkü gençlik başlı başına bir sınıf veya tabaka değildir. Geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Bundan hareketle çeşitli sınıf ve tabakalar içinde yer alan gençliğe, yaklaşımlar; onlara

çekici gelecek politikalarla gidilmeli ve onlara kazanımcı bir örgütlenme mantığıyla yaklaşılmalıdır. Gençlik yukarıda izah edildiği sıcak ve dinamiktir. Bununla beraber işlere hemen atılmak ister. Bu aceleciliği beraberinde bıkkınlığı ve kaşığı da getirmektedir. Çünkü yeteri kadar bilinç unsurundan yoksundur. Gençliğe bilinç taşımak ve onu eğitmek, devrimcilerin önünde ivedi bir görev olarak durmaktadır.

Gençliğin kişilik yapısı gereği, yakyasımlarımızda itinalı ve sabırlı olmak zorundayız. Mevcut sistemin yetiştirmiş olduğu kişilik, bir dizi yanlış anlayışlarla donatılmıştır. Bu yanlış anlayışları bilince çıkarak işe başlanmalı. Unutulmamalı ki; bu anlayışlar kısa sürede bertaraf edilecek bir durumda değildir. Çünkü bu insanlar herşeyden önce burjuva kültürünü alarak şekillenmekte. Bu etkiyi kırabilmek için de, gençliği sıkı bir eğitime tabi tutarak, yanlış anlayışlardan arındırmak gerekmektedir. Eğitim sistemi de onları sıkmayacak bir şekilde çekici olmalıdır.

Genelde olduğu gibi, bu sorun Ülkemizde de büyüktür. Ülkemizin sömürgeleştirilmesi, yetişen gençlikte de sömürgeleştirilen bir karakter ortaya çıkarmaktadır. Böylece gençlik sindirilerek kendisini ifade etmekten uzaklaştırılmıştır. Bu sorunun altından kalkabilmek içinde gençlikle sıcak temaslar kurarak, kendisini ifade edecek ve örgütleyecek zeminlerin sunulması gerekir. Gençlerin ilgi alanları farklı olabilir. Bu çerçevede herkesi kapsayacak, onların ilgi alanlarına denk düşecek bir örgütlenme ağı oluşturulmalıdır. Son dönemde Ülkemizde baş gösteren göç dalgaları, bu göçertilen insanların içine önemli bir genç potansiyeli teşkil etmektedir. Zorla Ülkesinden

göçertilen bu gençler üzerinde sosyo-psikolojik bir etki yaratılıyor. Bu da güvensizliğe neden olmaktadır. Bu durumda düzene karşı bir tepki ve anti-pati gelişmekte. Bundan hareketle devrimciler bu nokta üzerinde hassasiyetle durarak, bu önemli potansiyeli devrime kanalize etmek zorundadırlar.

Bütün bunlar güçlü bir örgütlenmeyle olabilir. Bu öncü güç ancak ML bir parti olabilir. Eğer biz idealimizdeki partiyi yaratırsak, gençlik de kendi üzerine düşen görevi yapacaktır. Örgütlü yaşama, aktif mücadeleye çekerek, parti saflarına kazanarak zengin bir mirasa sahibiz. Önemli olan bu mirası değerlendirmektir. Çünkü Partinin bileşenleri olan geleneklerin geçmişte gençlik içerisinde güçlü bir örgütlenmesi olduğunu biliyoruz. Asıl olan bu yaşanmışlıktan sonuçlar çıkartıp, geleceği bu sonuçlar üzerine inşa etmektir.

Fırat

* * * * *

Ji gotinên pêşîyan:

- * Zêr zane, zor zane, devê tivingê mor zane.
- * Hesinê bê esas, ne dibe çakûç ne ji das.
- * Yê ku şil be ji baranê natirse.
- * Ez dibêm hirç, tu dibê waye dewe.

İSYAN ATEŞİ

Mirza Mehmet Çimen'in anısına
"Ne mutlu o yoksullara ki öteki dünya
onlarındır,er ya da geç bu dünya da
onların olacaktır." F.ENGELS

Kamp yerinde sessiz bir bekleyiş hakimdi. Herkes çadırında ya da çadırın dışında oturmuş, dayıbaşı dedikleri adamın gelip komisyon karşılığında iş vermelerini bekliyordu. Sessizce. Çocukların ağlamaları dışında hiç kimseden çıt çıkmıyordu. Sanki kendi geçmişleriyle gelecekleri arasındaki ilişkiyi yaşıyorlardı düşüncelerinde. Ne kimse kimseye bakıyor ve ne de kimse kimseyle konuşuyordu. Buradaki insanlar birbirleriyle küsmüşlerdi sanki.

Kamp yeri şehrin dışında bir yere kurulmuştu. Bu kampın insanları, Kürdistan'da ki evleri ve baskıları "köy korucuları" tarafından yakılıp yıkılmış ve zorla göçertilmişti. Kısacası, mecburi olarak köylerini terkedip gelen bu insanların bir anlamıyla tek barınak yerleriydi bu kamp. Aslında bu kampta da rahat yoktu onlara. Köylerindeyken korucu olmadıkları için köy korucuları ve askerlerin baskısıyla karşı karşıya kalıyor, burada da hala onlara "terörist" muamelesi edildiği için, jandarmaya ya da oradaki karakola kimlik dökümü vermek zorunda bırakılıyor ve dayıbaşı dedikleri, iş-bulma karşılığında komisyon alan adamların "ya bu parayla çalışırsınız ya da burda bir daha iş bulamazsınız!" tehdit ve baskıları ile karşılaşılıyorlardı. Karakola kimlik dökümü yaptırmadan ve dayıbaşı olmadan iş bulmak ya da herhangi bir işte çalışmak mümkün değildi. Bu nedenle göçerlerin bazıları ya komisyon parasını çok bulduklarından ya da yevmiyeleri düşük bulduğundan o bölgede çalışmayıp Adana'ya

pamuk portekal toplamaya ya da Karadeniz'e fındık toplamaya gidiyorlardı.

İşte, Apê Mirza da Kürdistan'dan zorla göçettirilmiş ve oğlu askerler tarafından "terörist" diye vurulmuş biriydi. Apê Mirza çadırın önünde oturmuş düşünceli ve dalgın bir şekilde tütünden sardığı sigarasıyla birlikte çayı yudumluyordu. Apê Mirza elli yaşında ya var ya yoktu. Ama avurtları çökmüş incecik burnu ve yarısına kadar dökülmüş dişleriyle yetmiş yaşında biri gibi gözüküyordu. Ama çekmiş olduğu onca acıya rağmen yaşam karşısında ki duruşuyla "bükülmedim, bükülmeyeceğim" der gibiydi. Apê Mirza, bunca acıları çeken "bugün ekmek bulup karnımızı, bir deri bir kemik kalmış küçük çocuklarımızın karnını doyuracak mıyız?" diyen Kürdistan'dan göçetmiş onbinlerce insandan yalnızca birisiydi. Yani kısacası devletin, ülke sevgisini, Kürt dilini ve Kürt kültürünü unutturmak, göçettirme yoluyla ya da Kürt işçilerinin çalıştığı yerlerde Kürtçeyi yasaklayarak asimile etme politikası, birçok toplumsal yaraya yolaçıyordu. Diyeceğim odur ki, bu sorun sadece Apê Mirza ile sınırlı kalmıyordu. Bu konumda olan binlerce Apê Mirza vardı.

Kamp yeri ve çevresi belediye tarafından ilaçlanmadığından karasinek ve sivrisinek akınına uğruyor ve çocukların hastalanmasına ve hatta ölmelerine neden oluyordu. Neyse konumuza dönelim. Evet Apê Mirza, oğlu Temo'nun yolunu gözölüyordu. Çadırın önünde oturmuş sigara sarıyor kendi geleceklerini düşünüyordu. Temo, yani Apê Mirza'nın oğlu karşıdan hızlı adımlarla geliyordu. Apê Mirza da o yanına gelene kadar hüznle bakıyordu oğluna. Temo babasına selam verdi ve babasının yanına oturdu. "Bavo, ensonunda iş bulabildik" dedi. Apê Mirza biraz moral bularak "nereden, nasıl

buldun, anlat bakalım" dedi sevinerek. Temo biraz kızgın bir şekilde "Dayıbaşı dedikleri adamlarla kavga ettiğim için bana iş vermiyorlar. Bu nedenle ben de ordu'ya gidecek işçilerle beraber fındık toplama işinde çalışacağım" dedi. Sesini biraz düşürerek "Enazından bir aya kadar çalışabilirmişiz. Gerçi yevmiyeler biraz düşükmüşüz ama ne yapalım başka çaremiz yok. burada boş boş sürünmektense düşük yevmiye de olsa çalışmak en iyisi. Yoksa onüç kişiyi nasıl doyururuz " diye ekledi. Apê Mirza köyde askerler tarafından "terörist" diye vurdukları oğlunu yani Temo'nun abisini düşündü bir an. Sigarasından derin bir nefes çekerek dumanı gözyaşlarıyla birlikte bıraktı. Bir daha içini çekti ve kısık bir sesle "Haklısın oğlum yoktur başka çare. Köyde değiliz ki evimiz, tarlamız, hayvanlarımız olsun. Burada ne ekilecek toprağımız ne de ekecek buğdayımız var. Ne de birbirimize bakacak yüzümüz kaldı. Hiç bir şeyimiz kalmadı... " dedi kan çanağına dönmüş gözlerle oğluna bakarak. Temo da bu konuşmadan etkilenmiş, duygulanmıştı ama farketmemeye çalışarak "Baba doğrudur, biz birçok şeyimizi kaybettik. Belki de daha fazla kaybedebilirdik. Ama biz şimdiye kadar namusumuzu koruduk, korumaya çalıştık. Önemli olan da budur." dedi sesi kısılarak. Apê Mirza "doğrudur oğlum korumaya çalıştık ama sanırım tam başaramadık. Çünkü ölülerimizi, hikayelerimizi, dilimizi, kültürümüzü, topraklarımızı kısacası tüm sevdiklerimizi o topraklarda bırakıp gelmişiz. Yani senin anlayacağın namus sadece iki bacak arasında değildir. Benim anlatmak istediğim, şu insanlar gelip aslını kaybediyorsa dilini konuşmuyorsa bu pek namusluluk değildir." dedi. Temo'nun başını okşayarak "belki askerler abini öldürdükleri gibi seni de öldürürlerdi. Varsın öldürselerdi, zaten yaşamıyoruz. Onun için

oğlum, elimize para geçer geçmez toprağımıza geri dönelim. Biz burada bu şekilde yaşayamayız." dedi gözyaşlarını silerek. Temo ne diyeceğini şaşırmıştı. Doğru söylüyordu babası. Bütün arkadaşları, sevdikleri oradaydı. Evet burada rezillik ve sefaletten başka bir şey yoktu. Ne derdinden ne de dilinden anlayan vardı. Evet ne olursa olsun bu parayı bulup tekrar köylerine geri dönmeliydiler. Aç kalsalarda kendi köylerinde, kendi topraklarında aç kalırlardı. Ülseler de kendi topraklarında ölürlerdi.

Temo babasının bu konuşmalarından epey etkilenmiş ve iki gün sonra Ordu'ya fındık toplamaya gitmişti. Apê Mirza da çadırın önünde oturmuş küçük kızı Dilan'la şakalaşıyordu. Dilan elindeki kuru ve güneşten sertleşmiş bir parça ekmeği küçücük dişleriyle hem yemeğe çalışıyor hem de babasının burnunu, kulağını çekiyordu. Dilan karışık sarı saçları ve masmavi gözleriyle gülücükler saçıyordu babasına. Dilan henüz hayatı anlayacak yaşta değildi ama birçok şeye tanık olmuştu gözleri. Köyde babası ve abileri korucu olmadıkları için askerler tarafından yakılan yıkılan evlerini, abisinin öldürülüşünü görmüştü Dilan. Ama bir türlü anlam veremiyordu bunlara. Neden acıktığı zaman köydeki gibi ekmeğe yağ ve şeker sürmüyorlardı? Burda kuru ekmek bile zor bulunuyordu. Hatta bazen bulunamıyordu. Neyse babasının anlattığına göre abisi ordu'dan döndükten sonra et bile alacaklarmış. "İstediğim zaman ekmeğe yağ ve şeker sürebilirim" diye seviniyordu Dilan.

Temo gideli üç-dört gün olmuştu. Temoy'la giden arkadaşları, Temo'nun ve birkaç kişinin daha cesediyle geri gelmişlerdi. Hepsinin yüzü yara bere ve kan içindeydi. Ordu'ya fındık toplamaya giden işçileri, Ordu'nun faşist valisi "Bunlar işçi değil, hepsi

terörist.Bunların Ordu'ya girmeleri ve çalıştırılmaları yasaktır" diye şehre sokmamış, işçilerin direnmeleri üzerine üstlerine ateş açtırmıştı. Kurşunlardan ölenler arasında Temo da vardı. Apê Mirza'nın bir oğlu daha askerlerin kurşunlarına hedef olmuştu. Dilan'nın bir abisi daha ölmüş, öldürülmüştü. Ama bütün bunlara rağmen umutla büyüyecekti Dilan.

Apê Mirza'nın sabrı ve umudu tükenmişti. Umudu Temo'yla, son yıldızıyla kayıp gitmişti sanki. Apê Mirza çadırın önünde su ısıtılması için yakılan ateşi seyrediyordu. Kucağındaki Dilan'ı yavaşça indirdi ve annesinin yanına gönderdi. Yanan ateşe yaklaşıp yanan bir odun parçasını alıp gazlambası için alınan gazı üstüne döktü ve ateşi tutuşturdu. Birden ateş yalımlarıyla kucaklaştı Apê Mirza. Etraftakiler yetişene kadar Apê Mirza'nın yaşlı kalbi durmuştu bile.

Yanan ateş, yaşamlarındaki yoksulluk, sefalet ve acının inadına büyümüş, gürleşmişti. Bu ateş suyla söndürülecek gibi değildi. Bu ateş yüzyıllardan beri yanan ve sönmeyen bir ateşti, KAWA'nın yakmış olduğu isyan ateşiydi.

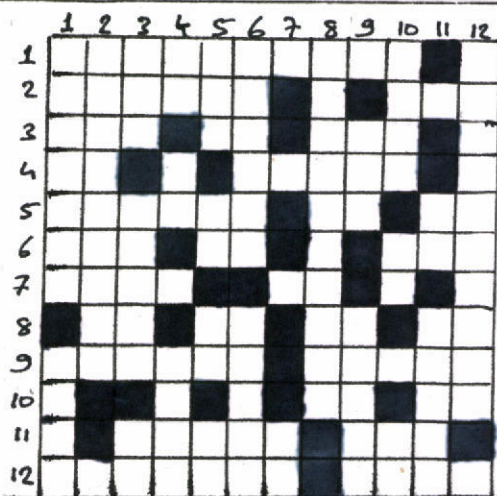
Aras AGİRİ

* * * * *

Ez naçim dîwana mîra
Nabim şalûrê koşk û sera
Bîra min xin kêr û xencera
Feqîyê Teyran tengezarê dila
Goştê min rakîn bi maşa
Lî min xin tîr û kevana
Naçim dîwana mîr û hekîma
Feqîyê Teyran rebenê dila
Hebûne dengbêj û şaîr
Bî rih û dil ve pîrr feqîr
Mîra û bega ra strana
Bê qîmet û melûl man e.

Feqîyê TEYRAN

XAÇEPIRS

ÇEPERAST

1-Yek ji şehîdên şoreşa Şêx Saîd. 2-Şêwirmendê Seyit Riza û yek ji sazkerên şoreşa Koçgîrî bû û bi destê kurdekî xayîn hate şehîd kirin. Hejmarek. 3-Rengek. Pirsek. Şoreşgerekî navdar yê enter-nasyonalîst.

4-Baneşaneke bi Lazkî. Herêmeke me (beravajî). 5-Rêçevan. Dîn. Paşpirtikek (beravajî). 6-Pirtuyê stûr. Pêspirtikek neyînî. Belê. 7-Ne hişk. Baneşanek. 8-Kar (beravajî). "Arsenîk". "...î kirin", zewicîn (beravajî). "Baryum". 9-Ronî. Şaîrekî Marksîst ê Kurdistana Başûr (1904-1962) 10-Roj (beravajî). Ling 11-Mîrnişîneke Kurd. Bere 12-Damezrandina Komara Mahabad li vê meydanê hate îlan kirin. Çapxaneyekê Kurdî.

SEREJÊR

1- ... Bedîrxan, yek ji nevîyên welatperwer ên Mîr Bedîrxan. Ked. 2-Yek ji lehengên navdar ên Şoreşa Agirî. 3-Prens. Rubaî. "Brom". 4-Cihê ku ar lê tê hêrandin. Yan. Çito (beravajî). 5-Lihev, liyekûdu. Paşpirtikeke pirhejmarî. Baneşanek. Darek. 6-Welatek li Ewropa. Sayeya darê. 7-Pêspirtikeke neyînî. 8-Nivîskarekî navdar yê Fransî ku di Sedsala 19. an de jîyaye. 9-Salon. Heyecan (beravajî). 10-Kole (beravajî). Cînavkek. Paşpirtikek. 11-Agir. Kalik 12-Şaîrê netewî yê herî gewre, afirînêrê Mem û Zîn'ê

Amadekar: Dilêr ÇIYAYÎ

İşte bak, kardeşim sonunda öğrendik konuşmayı
tatlı ve yalın konuşmayı
anlaşabiliyoruz şimdi-fazlası da gereksiz
ve yarın daha da yalın olacağız
tüm yüreklerde, tüm dudaklarda
aynı ağırlığı edinen sözleri bulacağız
Adıyla anılacak her şey,
ve ötekiler gülünseyip "böyle şiirleri biz de
yüzlerce yazabiliriz" diyecekler
Bizim de istediğimiz bu işte.

YANNİS RİTSOS